

Powstanie Warszawskie

66. rocznica 66-та річниця

www.warsaw-guide.wrzuca.pl

Мало тривати кілька днів. Целем було вступне приготування столиці до спільної з Армією Червоною офенсивної операції проти Німців, а при цьому вихід з конспірації oddziałów Polskich Sił Zbrojnych в окупованій Польщі та запобігання маріонетковим урядам польським на службі вкрадливих СРСР.

Повстання варшавське передувала здійснювана від кількох місяців польським підпіллям акція „Burza”.

Розказом начальника армії Крайової ген. д-ва Т. Коморовського, псевдонім „Бор”, вибухло 1. серпня 1944 о 17:00.

25 000 повстанців - тільки десята частина озброєна. Офіцери цивільні, використовувалися через Німців як „живі таргани”. Найважливішим командиром „Алек” батальйону „Руди” харцерського батальйону „Зосяка”. Нікла допомога союзників. З наказу Сталіна цільовою бездіяльністю Армії Червоної на протилежному березі Вісли.

63 дні війни з окупантом фашистським.

63 дні даремного очікування на допомогу союзників з Заходу і Армії Червоної - байдужий спостерігач плонуваний два місяці міста.

63 дні удари серця і віддання Польщі.

63 дні все більшої самотності.

2. вересня - підписана перша умова капітуляції Варшави.

Понад 200 тисяч жертв - повстанців і масово розстрілюваної через Німців цивільної. 520 тисяч варшав'яків вигнаних з міста.

стали і розміщені в таборах праці. Близько 90% знищення міста на наказ Гітлера: „Місто має перестати існувати. Зрівняти з землею”.

І незважаючи на сьогоднішні критиків і зневажливі погляди на героїзм і самопожертву в боротьбі за свободу і незалежність Польщі, це повстання залишилося одним з найбільш героїчних актів в історії світу. **Варшавському повстанню** передувала акція „Бура”, яку провели за кілька місяців до нього польським підпіллям. За наказом командувача Армії Крайової генерала дивізії Тадеуша Коморовського, який діяв під псевдонімом „Бор”, повстання розпочалося 1 серпня 1944 року о 17:00 годині. 25 000 повстанців і лише десята частина з них озброєна. Жертв цивільного населення використовувалося фашистами як „жива мішень”. Найбільш мужнім був визначений плутон „Алек” з підрозділу „Руди” харцерського батальйону „Зосяка”. Практично відсутня допомога союзників. За наказом Сталіна - навмисна бездіяльність Червоної армії, яка стояла на протилежному березі Вісли. 63 дні боротьби з фашистським окупантом. 63 дні даремного очікування на підтримку союзників з Заходу та Червоної армії, яка пасивно спостерігала за містом, що пало протягом двох місяців. 63 дні відданості Польщі.

Це мало тривати декілька днів. Метою була підготовка столиці до спільної з Червоною армією виступу проти німецьких загарбників, а водночас вихід із підпілля відділів Польських збройних сил в окупованій Польщі та запобігання створенню маріонеткової польської влади, яка б прислуговувала СРСР, що вступили на польські землі.

Варшавському повстанню передувала акція „Бура”, яку провели за кілька місяців до нього польським підпіллям.

За наказом командувача Армії Крайової генерала дивізії Тадеуша Коморовського, який діяв під псевдонімом „Бор”, повстання розпочалося 1 серпня 1944 року о 17:00 годині.

25 000 повстанців і лише десята частина з них озброєна. Жертв цивільного населення використовувалося фашистами як „жива мішень”. Найбільш мужнім був визначений плутон „Алек” з підрозділу „Руди” харцерського батальйону „Зосяка”. Практично відсутня допомога союзників. За наказом Сталіна - навмисна бездіяльність Червоної армії, яка стояла на протилежному березі Вісли.

63 дні боротьби з фашистським окупантом.

63 дні даремного очікування на підтримку союзників з Заходу та Червоної армії, яка пасивно спостерігала за містом, що пало протягом двох місяців.

63 дні відданості Польщі.

63 дні щораз більшої самотності.

2 жовтня вперше в історії міста була підписана капітуляція Варшави.

Понад 200 тисяч жертв - повстанців і цивільного населення, яке масово винищували окупанти. 520 тисяч жителів Варшави, вигнаних німцями зі столиці і розміщених у таборах праці.

Близько 90% міста зруйновано за наказом Гітлера: „Місто не повинно існувати. Зрівняти його із землею”.

Сьогодні знайдуться як критики, так і прихильники цього найбільшого в історії світу повстання - одні твердитимуть про надмір жертв і помилкові, поспішні дії командування та про надмірну надію на допомогу союзників (у тому числі і Червоної армії), інші вказуватимуть на героїзм і відданість борців, проте одне не підлягає сумніву: Варшавське повстання на два місяці паралізувало численні німецькі сили і саме завдяки Варшавському повстанню поляки в черговий раз мали змогу переконаватися в тому, що Сталін мав на меті не визволення і свободу Польщі, а запровадження у Польщі власного порядку.

Перспективи лікування глухоти на Волині Perspektywy leczenia głuchoty na Wołyniu

В Україні понад 3 млн. людей мають різні дефекти слуху та мови.

W Ukrainie ponad 3 mln osób cierpi z powodu różnego rodzaju wad słuchu i mowy.

str. 2

Альтернатива... є чи ні?

Alternatywa... jest, czy jej nie ma?

або дещо про приватну швидку медичну допомогу

Kilka słów o prywatnej służbie zdrowia

str. 3

РЕДАКТОР

REDAKTOR

Єжи Гедройць не переставав пояснювати своїм співвітчизникам, що „без незалежної України немає незалежної Польщі”.

Jerzy Giedroyc nie przestawał tłumaczyć swoim rodakom, że „bez niepodległej Ukrainy nie ma niepodległej Polski”.

str. 5

Собаки - члени суспільства

Psy - członkowie społeczeństwa

Своїх улюблених лучанам показували власники собак з усієї України, а також з Литви, Латвії, Білорусі, Естонії.

Aby pokazać łuczanom swoich czworonożnych ulubieńców przyjechali właściciele psów z całej Ukrainy, a także Litwy, Łotwy, Białorusi i Estonii.

str. 6

Останній господар Олицького замку Ostatni gospodarz Ołyckiego Zamku

Януш Радзивілл був одним з представників аристократичних родів...

Janusz Radziwiłł był jednym z przedstawicieli arystokratycznych rodów...

str. 12

Наш
передплатний
індекс: 49053

Альтернатива... jest, czy jej nie ma? Кілька слів о приватній службі здоров'я

Альтернатива... є чи ні? або дещо про приватну швидку медичну допомогу

Згідно з розпорядженням Світової Організації Здрав'я кожен має право отримати медичну допомогу незалежно від своїх можливостей фінансових.

В багатьох державах існують дві основні форми надання медичної допомоги населенню: державна та приватна, а в деяких країнах ще і змішана державно-приватна. В Україні домінує державна медицина з обмеженими фінансовими ресурсами, але доступна для всіх. Паралельно розвивається приватна медицина, яка доступна для заможних хворих. За оцінками дослідницького центру Соломонов-Груп, на «приватників» припадає ок. 0,2% ринку охорони здоров'я. Річ навіть не в тому, що медичну службу в Україні європейські країни вважають однією з найбільш розвинених. Проблема насамперед у законах. Ідеться, насамперед, про відому статтю 49 Конституції України, в якій сказано: «У Україні медицина є безплатною. Приватна ж охорона здоров'я згадується в Законі «Про захист прав споживача». І зазначається це як послуга, що автоматично передбачає видачу споживачу (в цьому випадку пацієнту) гарантійного талона. Медиків у такому випадку прирівнюють до майстерень з ремонту взуття, годинників, побутової техніки. А що ж у нашому обласному центрі пропонують медики? У житті завжди є можливість вибору, але у хвилини, коли форс-мажорні обставини змушують діяти оперативно, бо від цього залежить життя людини, викликаєш і державну швидку допомогу, і приватну швидку «Тарас».... І що далі?»

А ось тут найцікавіше. Спробуємо вирішити дилему – кого ж варто викликати, і хто швидше приїде та надасть висококваліфіковану допомогу? Продовжуючи тему позаминулого номера про прозу життя станції швидкої медичної допомоги, ми поспілкувалися із заступником директора приватної медичної допомоги «Тарас» Іваном Федорчук, яка розповіла, що альтернативна приватна швидка медична допомога на

дає медичну допомогу лучанам з 14 грудня 1996 року. На відміну від державної станції швидкої медичної допомоги, де з нерозумілих причин лікувано спеціалізацію лікарських бригад, на «Тарасі» ця диференціація існує. Зокрема, як повідомила заступник директора приватної медичної допомоги «Тарас», функціонують реанімаційна, педіатрична та терапевтична бригади лікарів. Зрозуміло, що такий підхід сприяє якнайкращому результату надання допомоги лучанам, які її потребують. Проте послуги такої служби не з дешевих, зокрема вартість виклику реанімаційної бригади – 350 гривень, педіатричної – 250 гривень та терапевтичної – 300 гривень. Статистика викликів свідчить, що найчастіше потребують допомоги хворі з серцево-судинними захворюваннями. Погодьтеся, і вартість виклику, і вартість ліків для такої категорії хворих досить висока.

А ось чи обладнаний транспорт відповідною апаратурою, це теж логічне продовження першого запитання, оскільки госпіталізувати хворого, живим довести до лікарні – у цьому допомагає і апаратура, яка повинна бути в наявності у медиків. Як повідомила Іванна Федорчук, і кардіомонітор, і апарат ШВЛ (штучна вентиляція легень), і дефібрилятор, і носилки – все це є. Проте, у «державників» є ще й спеціальні жорсткі носилки, спеціальний корсет для спінальних хворих, шийний комірцець, необхідний для пацієнтів з травмами шийного відділу хребта, лангети – жорсткі, м'які з липучками, які можна накласти на будь-яку ділянку кінцівки, пульсоксиметр для хворих, які транспортуються на ШВЛ. Крім того, технічно підготовлений персонал може провести катетеризацію магістральних судин та внутрішньокісткову інфузію. Отже, оснащення медичного транспорту державної станції швидкої медичної допомоги значно вище порівняно із оснащенням та обладнанням приватників «Тараса».

В Україні медицина є безплатною. Приватна ж охорона здоров'я згадується в Законі «Про захист прав споживача». І зазначається це як послуга, що автоматично передбачає видачу споживачу (в цьому випадку пацієнту) гарантійного талона. Медиків у такому випадку прирівнюють до майстерень з ремонту взуття, годинників, побутової техніки. А що ж у нашому обласному центрі пропонують медики? У житті завжди є можливість вибору, але у хвилини, коли форс-мажорні обставини змушують діяти оперативно, бо від цього залежить життя людини, викликаєш і державну швидку допомогу, і приватну швидку «Тарас».... І що далі?»

А ось тут найцікавіше. Спробуємо вирішити дилему – кого ж варто викликати, і хто швидше приїде та надасть висококваліфіковану допомогу? Продовжуючи тему позаминулого номера про прозу життя станції швидкої медичної допомоги, ми поспілкувалися із заступником директора приватної медичної допомоги «Тарас» Іваном Федорчук, яка розповіла, що альтернативна приватна швидка медична допомога на

За умовами Всесвітньої організації охорони здоров'я людина має право на медичну допомогу, незалежно від можливостей оплачувати послуги лікарів і вартість ліків.

В багатьох державах існують дві основні форми надання медичної допомоги населенню: державна та приватна, а в деяких країнах ще і змішана державно-приватна. В Україні домінує державна медицина з обмеженими фінансовими ресурсами, але доступна для всіх. Паралельно розвивається приватна медицина, яка доступна для заможних хворих. За оцінками дослідницького центру Соломонов-Груп, на «приватників» припадає всього 0,2% ринку охорони здоров'я. Річ навіть не стільки в тому, що медицина вважається однією з найбільш розвинених сфер бізнесу з повільною окупністю, проблема насамперед у законах. Ідеться, насамперед, про відому статтю 49 Конституції України, в якій сказано: «У Україні медицина є безплатною. Приватна ж охорона здоров'я згадується в Законі «Про захист прав споживача». І зазначається це як послуга, що автоматично передбачає видачу споживачу (в цьому випадку пацієнту) гарантійного талона. Медиків у такому випадку прирівнюють до майстерень з ремонту взуття, годинників, побутової техніки. А що ж у нашому обласному центрі пропонують медики? У житті завжди є можливість вибору, але у хвилини, коли форс-мажорні обставини змушують діяти оперативно, бо від цього залежить життя людини, викликаєш і державну швидку допомогу, і приватну швидку «Тарас».... І що далі?»

А ось чи обладнаний транспорт відповідною апаратурою, це теж логічне продовження першого запитання, оскільки госпіталізувати хворого, живим довести до лікарні – у цьому допомагає і апаратура, яка повинна бути в наявності у медиків. Як повідомила Іванна Федорчук, і кардіомонітор, і апарат ШВЛ (штучна вентиляція легень), і дефібрилятор, і носилки – все це є. Проте, у «державників» є ще й спеціальні жорсткі носилки, спеціальний корсет для спінальних хворих, шийний комірцець, необхідний для пацієнтів з травмами шийного відділу хребта, лангети – жорсткі, м'які з липучками, які можна накласти на будь-яку ділянку кінцівки, пульсоксиметр для хворих, які транспортуються на ШВЛ. Крім того, технічно підготовлений персонал може провести катетеризацію магістральних судин та внутрішньокісткову інфузію. Отже, оснащення медичного транспорту державної станції швидкої медичної допомоги значно вище порівняно із оснащенням та обладнанням приватників «Тараса».

Аналізуючи відповіді пересічних лучан, яким довелося скористатися послугами приватної швидкої медичної допомоги, розумієш, що думки досить полярні – від найкращих відгуків до негативних думок, зокрема: Віктор, 45 р.: «Довелося на дніх бачити, як медична бригада «Тараса» образно кажучи, «завантажила» непригодного пацієнта на носилки вниз головою, хоча пацієнт постраждав у ДТП. А, можливо, у нього проблеми з хребтом, необхідна чітка фіксація тіла, а медики недбало поставилися до перекладання постраждалого на носилки?»;

Лариса, 56 р.: «Захворів внук, висока температура, викликаю «Тарас», а мені кажуть, що виклик коштує без медикаментів 250 гривень. Як це так, у вартість повинна входити і вартість ліків, а не лише сам приїзд бригади?»;

Вікторія, 29 р.: «Захворів тримісячний син, бригада швидкої допомоги з «Тараса» дуже швидко приїхала і завезла нас до обласної дитячої лікарні, я вдячна їм за оперативну роботу».

Відгуки про роботу приватної медичної допомоги різноманітні, як і в оцінці діяльності будь-якої структури. Одні впевнені, що це просто «вманивання» грошей, інші бачать в ній гарантійності. Халтура або не халтура, вірити чи не вірити – знову питання вибору.

Натомість у роботі «Тараса» є й багато плюсів, а саме: з липня 2010 року введено знижки для пенсіонерів на 100 гривень, пропонуються послуги по перевезенню хворих по всій Україні та за кордон, зокрема в Польщу та Білорусь, існує вже згадана спеціалізація лікарських бригад. Як розповіла нам Іванна Федорчук, у них чітко розроблені критерії відбору медперсоналу, тому колектив підібрався уже злагоджений, стабільний та висококласний.

Аліна JAREMKO

Аліна JAREMKO

66. rocznica powstania warszawskiego 66-та річниця Варшавського повстання

(Закінчення. Початок на стр.1)

По падку повстання і винищенню міста - останнього потенційного опору проти фашистського режиму в Польщі, шлях до розширення червоної імперії був відкритим. Післявоєнна польська влада за наказом своїх московських господарів у роки сталінського терору винищувала всіляких повстанців, видаючи їм смертні вироки, катуючи у застінках Служби безпеки, позбавляючи громадянських прав.

А повсталі поляки планували через декілька днів об'єднатися з силами Червоної армії, щоб спільно боротися за «нашу і вашу свободу», хотіли привітати Червону армію у ролі господаря Варшави. Після кількох днів самотньої боротьби вони вже не сумнівалися у невмінні бездіяльності Сталіна і в тому, що припинити розпочаті військові дії вони вже не можуть. Готові до 3-4-денної боротьби, вони протистояли ворогу у двадцять разів довші.

Жертва повстання, незважаючи на післявоєнні репресії, не була принесена даремно – на думку багатьох істориків, завдяки їй Польща уникла безпосереднього приєднання до СРСР і в часи комунізму сприяла розпаду ялтинської угоди та відновленню суверенності Польщі.

Сучасна польська свобода і демократія народилися у серпні 1944 року на барикадах Варшави.

Gloria victis.

яких діянь бойових już nie mogą. Przygotowani na 3 - 4 dni walczyli dwadzieścia razy dłużej. Ofiara powstańcza, mimo represji powojennych, nie została jednak przelana na marne - według wielu historyków, dzięki niej Polska uniknęła bezpośredniego wcielenia do ZSRR i w latach komunizmu przyczyniła się waleń do rozpadu państwa jaltańskiego i odzyskania swej suwerenności.

Współczesna wolność i demokracja polska narodziła się w sierpniu 1944 roku na barykadach Warszawy.

Gloria victis.

Justyna JANCZ

1 sierpnia w Polsce obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego. Jest to święto państwowe ustanowione ustawą z dnia 9 października 2009 roku, która została uchwalona z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

(Закінчення. Початок на 1-й сторінці)

Задля реалізації своїх цілей Джугашвілі дав добро на винищення найціннішого особового складу столиці (був знищений цвіт молоді і майже вся інтелігенція), зберігаючи пасивність і лише створюючи видимість підтримки на противагу боці Вісли. Червона армія обезброювала польські підрозділи, які поспішили на допомогу повсталій Варшаві. Після поразки повстання і зруйнування міста, останнього потенційного бастиону проти післявоєнної совєтської окупації Польщі, шлях до розширення червоної імперії був відкритим.

Післявоєнна польська влада за наказом своїх московських господарів у роки сталінського терору винищувала всіляких повстанців, видаючи їм смертні вироки, катуючи у застінках Служби безпеки, позбавляючи громадянських прав.

А повсталі поляки планували через декілька днів об'єднатися з силами Червоної армії, щоб спільно боротися за «нашу і вашу свободу», хотіли привітати Червону армію у ролі господаря Варшави. Після кількох днів самотньої боротьби вони вже не сумнівалися у невмінні бездіяльності Сталіна і в тому, що припинити розпочаті військові дії вони вже не можуть. Готові до 3-4-денної боротьби, вони протистояли ворогу у двадцять разів довші.

Жертва повстання, незважаючи на післявоєнні репресії, не була принесена даремно – на думку багатьох істориків, завдяки їй Польща уникнула безпосереднього приєднання до СРСР і в часи комунізму сприяла розпаду ялтинської угоди та відновленню суверенності Польщі.

Сучасна польська свобода і демократія народилися у серпні 1944 року на барикадах Варшави.

Gloria victis.

1 серпня у Польщі святкують Національний день пам'яті Варшавського повстання. Це державне свято встановлено згідно із законом від 9 жовтня 2009 року з ініціативи президента Республіки Польща.

Юстина ЯНЦ

Perspektywy leczenia głuchoty na Wołyniu

Перспективи лікування глухоти на Волині

Zaburzenia słuchu i mowy są problemem nie tylko dla osób, które na nie cierpią, lecz także dla ich rodzin, krewnych, bliskich i kolegów z pracy.

Ilość tych problemów wzrasta w związku z niekorzystnymi czynnikami ekologicznymi i wytwórczymi, w związku z wirusowymi infekcjami, wysokim stopniem alergizacji społeczeństwa, jego starzeniem się i z zastosowaniem medykamentów, które zawierają substancje otoksyczne.

Według ostatnich danych statystycznych, w Ukrainie ponad 3mln osób cierpi z powodu różnego rodzaju wad słuchu i mowy, które związane są z chorobami narządów słuchu lub z ich fizjologicznymi zmianami zachodzącymi w procesie starzenia.

We współczesnym świecie pomyślnie stosowana jest metoda chirurgicznego leczenia głuchoty, czyli metoda implantu ślimakowego. Metoda ta jest skomplikowana i wymaga dużych umiejętności i doświadczenia otolaryngologa, który wszczepia urządzenie elektroniczne (implant) w ucho wewnętrzne niesłyszącego dziecka lub dorosłego pacjenta. Wymaga ona także ścisłej współpracy między specjalistami różnych dziedzin medycyny: pediatrów, surdopedagogów, logopedów i psychologów.

Na Oddziale Laryngologii Wołyńskiego Obwodowego Szpitala Klinicznego od 30 lat przeprowadzane są skomplikowane mikrochirurgiczne operacje ucha środkowego. Posiadanie doświadczenia w wykonywaniu takich operacji to podstawa w przeprowadzaniu chirurgicznego etapu w metodzie implantu ślimakowego.

Lekarze z Oddziału Laryngologii dokształcają się na seminariach i konferencjach poświęconych mikrochirurgii ucha, w których uczestniczą ukraińscy otolaryngolodzy i znani na całym świecie specjaliści: prof. H. Skarżyński (Polska), dr M. Portman (Francja), prof. J. Esser i prof. K. Hoffmann (Niemcy), prof. M. San (Włochy), prof. B. Ars (Belgia). W 2008 r. uczestniczyliśmy w konferencjach i kursach praktycznych na temat metody implantu ślimakowego, które odbywały się w Warszawie w Międzynarodowym Centrum Słuchu i Mowy Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu: The 3rd Global Otology-Neurotology Live Surgical Broadcast ta w 4th Window Approach Workshop. W maju 2009 r. byliśmy uczestnikami 9. Europejskiej Konferencji Implantów Słuch-

wych u Dzieci (9th European Symposium on Pediatric Cochlear Implantation), która odbywała się w Warszawie.

W obwodzie wołyńskim, gdzie liczba ludności wynosi ok. 1mln osób, mieszka około 300 dzieci i 800 dorosłych ze znaczną wadą słuchu, która nie podlega leczeniu medykamentami, nie koryguje jej się również poprzez zastosowanie protezy. W żadnym obwodowym centrum Ukrainy Zachodniej słuchowa implantacja nie jest przeprowadzana. Bardzo ważne jest, aby ta metoda była stosowana na Wołyniu, ponieważ każde dziecko niesłyszące od urodzenia, bez takiej metody rehabilitacji skazane jest na głuchoniemotę.

Podczas XLIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi, który odbył się 9-12 czerwca 2010 r. ustaliliśmy warunki naukowej i praktycznej współpracy w dziedzinie leczenia metodą implantacji ślimakowej z Prezesem Polskiego Stowarzyszenia Protetyków Słuchu, a jednocześnie dyrektorem firmy SONO Gabinetu Korekcji Słuchu, Jarosławem Dubczyńskim. I tak, na wrzesień 2010 roku zaplanowano przeprowadzenie konferencji Wołyńskiego Naukowo-Praktycznego Stowarzyszenia Lekarzy Otolaryngologów z uczestnictwem fachowców z firmy SONO, która na terytorium Polski jest przedstawicielem światowego producenta implantów Neurelec i posiada wielkie doświadczenie w implantacji ślimakowej na wszystkich jej etapach: ingerencji chirurgicznej, programowania implantu i surdopedagogicznej terapii.

Przeprowadzenie takiej konferencji umożliwi zaczerpnięcie z polskiego doświadczenia w implantacji ślimakowej, jak również pomoże uzgodnić kwestie dotyczące kontynuowania nauki przez wołyńskich specjalistów (otolaryngologów, audiologów, surdopedagogów) w wiodących polskich klinikach, co w przyszłości pozwoli na wprowadzenie tej metody leczenia głuchoty na Wołyniu.

Oleksandr Szczuruk
Lekarz otolaryngolog Oddziału Laryngologii Wołyńskiego
Obwodowego Szpitala Klinicznego

Порушення слуху та мовлення стає значною проблемою не тільки для тих, хто ними страждає, але й для членів їхніх сімей, родичів, близьких, колег по роботі.

Кількість цих проблем зростає у зв'язку з несприятливими екологічними та виробничими факторами, з вірусними інфекціями, з алергізацією та старінням населення, із застосуванням ототоксичних медикаментозних засобів.

За останніми статистичними даними, в Україні понад 3 млн. людей мають різні дефекти слуху та мови, що пов'язані із захворюваннями органа слуху або ж із фізіологічними віковими змінами.

У світі існує та успішно використовується методика хірургічного лікування глухоти – кохлеарна імплантація. Методика складна та потребує як великого вміння та досвіду отоларинголога, який «вживлює» електронний пристрій (імплант) у внутрішнє вухо нечуючої дитини чи дорослого пацієнта, так і тісної співпраці між спеціалістами різних галузей медицини: педіатра, сурдопедагога, логопеда, психолога.

У ЛОР-відділенні Волинської обласної клінічної лікарні протягом останніх 30-ти років проводяться складні мікрохірургічні операції на середньому вусі. Володіння технікою таких операцій – основа для проведення хірургічного етапу кохлеарної імплантації.

Лікарі відділення продовжують удосконалюватись на семінарах та конференціях, що присвячені мікрохірургії вуха та відбуваються за участю українських отоларингологів та всесвітньо відомих спеціалістів: проф. Г. Скаржинського (Польща), др. М. Портмана (Франція), проф. Д.Ессера та проф. К. Хоффман (Німеччина), проф. М.Сана (Італія), проф. Б.Арса (Бельгія). У 2008 році ми брали участь у конференціях та науково-практичних курсах на тему кохлеарної імплантації, які відбувались у Варшаві в Міжнародному центрі слуху та мови Інституту фізіології та патології слуху: The 3rd Global Otology-Neurotology Live Surgical Broadcast

та в 4th Window Approach Workshop. У травні 2009 року ми були учасниками 9-го Європейського симпозиуму з кохлеарної імплантації у дітей (9th European Symposium on Pediatric Cochlear Implantation), що відбувався у Варшаві.

У Волинській області з населенням 1 млн. є близько 300 дітей та 800 дорослих з важкою втратою слуху, яка не підлягає медикаментозному лікуванню та не корегується шляхом слухопротезування. В жодному обласному центрі західної України кохлеарна імплантація не проводиться. Тому дуже важливо запровадити цей метод на Волині, оскільки кожна нечуюча при народженні дитина, без такого методу реабілітації слуху приречена на глухонімоту.

Будучи делегатами 44-го з'їзду Польського товариства отоларингологів, хірургів голови і шиї (XLIV Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi), який відбувся 9-12 червня 2010 року, ми домовилися про науково-практичну співпрацю в галузі кохлеарної імплантації з головою Польського товариства протезування слуху (Polskie Stowarzyszenie Protetyków Słuchu) та одночасно директором фірми SONO Gabinetu Korekcji Słuchu Ярославом Дубчинським. Так, на вересень 2010 року заплановано проведення семінару Волинського науково-практичного товариства лікарів-отоларингологів з участю фахівців фірми "SONO", яка на теренах Польщі представляє світового виробника кохлеарних імплантів "Neurelec" та має великий досвід кохлеарної імплантації на всіх її етапах: хірургічне втручання, програмування імпланту, сурдopedagogічна реабілітація.

Проведення такого семінару дасть можливість вивчити польський досвід кохлеарної імплантації та узгодити питання про подальше навчання волинських спеціалістів (отоларингологів, аудіологів та сурдopedagogів) у провідних польських клініках, а в майбутньому запровадити цей метод лікування глухоти на Волині.

Oleksandr SZCZURUK
лікар-отоларинголог
ЛОР-відділення Волинської
обласної клінічної лікарні

„Granica 835” – łączmy się!

21 sierpnia we wsiach Kreczów w rejonie Iwanicze (Ukraina) oraz Kryłów (Polska) odbędą się Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa „Granica 835”. W celu szczegółowego zapoznania się ze specyfiką tego przedsięwzięcia przeprowadziliśmy rozmowę z głównymi organizatorami imprezy – księdzem Stefanem Batruchem, prezesem Fundacji Kultury Duchowej Pogranicza z Lublina oraz Oleną Jaremko ze Lwowa - prezesem młodzieżowej organizacji pozarządowej „Akademia Ukraińskiej Młodzieży”.

– Proszę opowiedzieć, jak powstał pomysł Europejskich Dni Dobrosąsiedztwa? W jakim celu one są organizowane?

– Stefan Batruch: W czasie powstania tego projektu organizowaliśmy wspólnie dwa obozy młodzieżowe i wyjazdy za granicę. Poczuliśmy wtedy, że doskonale się rozumiemy, darzymy się nawzajem zaufaniem i druga strona nie zawiedzie. W ciągu tych lat udało się nam również wypracować pewien model partnerstwa, taki w którym żadna ze stron nie czuje się niedowartościowana czy zdominowana, gdzie wszystkim przynależą równe prawa współorganizatorów. Jestem zadowolony ze współpracy z „Akademią Ukraińskiej Młodzieży” i organizacjami z Łucka, które zgłosiły się do współdziałania z nami w przedsięwzięciach na terenach przygranicznych.

Dlaczego właśnie ta inicjatywa, dlaczego granica? Przede wszystkim, żeby mieszkańcy pogranicza sami zabrali się za sprawę, a nie czekali, że granicę przemieni instytucje centralne. To, jak będzie wyglądała granica jutro, zależy od nas – obywateli pragnących zwiędzić Europę i współpracować z organizacjami w Polsce i na Ukrainie. Od nas zależy, czy stanie się ona taką, jaką chcemy ją widzieć, czy nadal pozostaną nieprzyjemne procedury sprawdzania i długie kolejki. Przekraczając granicę ludzie często czują się poniżani. Boli nas to i denerwuje, jednak nadal czekamy, że ktoś rozstrzygnie ten problem bez naszego zaangażowania. Pragniemy udowodnić, że tak być nie musi.

– Dlaczego uważa się, że mieszkańcy pogranicza czują się niedowartościowani?

– Stefan Batruch: Przede wszystkim, moim zdaniem, są to pozostałości przeszłości. Granica została ustanowiona w sposób dyktatorski, przemocą. Strona ukraińska uważa, że ukraińskie ziemie etnicznie są częściowo poza granicami kraju. Strona polska uważa, że na Wołyniu również mieszka sporo Polaków, uważających tę ziemię za swoją ojczyznę. Nie istnieje sprawiedliwa granica. Ona jest stworzona sztucznie. Jednak, z drugiej strony, nie wiem, czy Polacy i Ukraińcy potrafiliby ustalić, jak ta granica miałaby przebiegać... Granica to jest pas, cienutki pas pomiędzy dwoma państwami. Żeby stworzyć wrażenie, że granica jest czymś poważnym, należało wybudować cały system, wystawić drut kolczasty, podłączyć prąd elektryczny, przeorać ziemię tworząc w ten sposób strefę pograniczną, niedostępną dla osób postronnych. Pobyt w strefie przygranicznej przewidywał dużo ograniczeń, co z kolei powodowało skrajzenie – granica jest czymś okropnym.

– Proszę opowiedzieć o zeszłorocznej „Granicy 835”? Co się odbywało na Wołyniu?

– Olena Jaremko: Na początku transgraniczne spotkania odbywały się w Korczuniu. Korczun to jest wieś przecięta

granica, która się znajduje koło Sokala. Spotkania rozpoczęły się od tradycyjnego uszanowania Bożej Rodzicielki 28 sierpnia. Od tego czasu transgraniczne imprezy zaczęły się upowszechniać. Ponieważ ta inicjatywa nie zatrzymała się w jednym punkcie granicznym, to w latach 2007 i 2008 zorganizowano „Granice 803”. Dni Dobrosąsiedztwa odbywały się wówczas w Uhrynowie (obwód lwowski) i Dołhobyczowie, w miejscu późniejszego przejścia granicznego. Na tym odcinku przygranicznym udało się nam usunąć drut kolczasty. 60 tysięcy osób zadeklarowało swoje pragnienie, aby przejść granicznych było coraz więcej. Później, kiedy podjęto kwestię budowy przejścia granicznego, powstała kolejna inicjatywa w obwodzie wołyńskim. Zeszłego roku odbyła się impreza pod nazwą „Granica 835”.

W ramach Dni Dobrosąsiedztwa odbywa się dużo przedsięwzięć. Między innymi modlitwa ekumeniczna, która gromadzi razem przedstawicieli różnych wyznań, ponieważ Bóg jest jeden dla nas wszystkich. Pragniemy prosić o pojednanie, o przebaczenie, o dobrosąsiedzkie stosunki dla wszystkich, którzy zamieszkują te tereny. Odbywa się również transgraniczny jarmark, w tym jarmark warsztatowy, szkolenia, występy zespołów z różnych stron. Tradycyjnie już są organizowane integracyjne spotkania młodzieży. W zeszłym roku powstała inicjatywa zorganizowania Forum Współpracy Transgranicznej, w czasie którego trwały dyskusje i okrągłe stoły. W Forum uczestniczyli dyplomaci, politycy, deputowani, przedstawiciele organizacji dbających o stan granicy i współpracę transgraniczną. Forum daje możliwość uzgadniania planów partnerskich, promowania nowych inicjatyw oraz dzielenia się doświadczeniem. Również tradycyjnie organizowane są zawody sportowe i koncert, w którym uczestniczą zespoły z Ukrainy i Polski. Oczywiście, każdego roku są pewne niespodzianki i nowe inicjatywy. Nie ulega

zmianom natomiast to, że ten program odbywa się równoległe po obu stronach granicy.

– Czy jest już ustalony program koncertów? Kto wystąpi przed Polakami i Ukraińcami w bieżącym roku? I czy da się zorganizować koncert w ten sposób, aby na jednej scenie występowały zarówno Polacy, jak też Ukraińcy?

– Stefan Batruch: Ten projekt ma na celu zachęcać malarzy i artystów do współpracy. Mamy już pozytywne skutki – wspólnie nagraną płytę dwóch zespołów. Wiemy również, że „Habakuk” z Polski i „Flajzza” z Łucka pragną nagrać wspólną płytę i nawet przesłuchiwałem już ich wspólną piosenkę. W tym roku odbędą się też wspólny koncert dwóch zespołów – „Mad Heads” od strony ukraińskiej i „Sidney Polak” od strony polskiej. Mamy pomysł, żeby one wzajemnie wykonały swoje piosenki i ewentualnie wystąpiły z jakimś utworem razem. Zauważamy, że zespoły są zainteresowane taką współpracą, to jest rzecz ważna i potrzebna, która dodatkowo zachęca później do podejmowania kolejnych projektów.

«Кордон 835» - єднаймося!

21 серпня в Іванічівському районі у селах Кречів (Україна) та Крилів (Польща) відбудуться Європейські Дні Добросусідства «Кордон 835». Аби детальніше ознайомитися зі специфікою заходу, ми поспілкувалися з головними організаторами свята – головою Фундації духовної культури пограниччя з міста Любліна отцем Стефаном Батрухом та головою МГО «Академія української молоді» Оленою Яремко зі Львова.

Перетинаючи кордон, люди часто відчувають себе пригнобленими. Нам це болить, дратує, але ми продовжуємо чекати, що ці справи вирішаться без нашої участі. Цим проектом ми хочемо довести, що так не повинно бути.

– Чому ви вважаєте, що у людей, які живуть на прикордонній території, меншوارтісне життя?

– Стефан Батрuch: У першу чергу, на мою думку, це залишки минулого. Сам кордон був створений насильним диктаторським способом. Українська сторона вважає, що українські етнічні землі є ще поза кордоном. На думку польської сторони, і на Волині живе дуже багато поляків, тобто це теж частинка нашої батьківщини. Немає справедливого кордону. Він штучно створений. Але з другого боку, не знаю, чи без такого рішення поляки та українці змогли б домовитися, дає цей кордон має бути... Кордон – це лінія, тонесенька лінія між двома державами. Щоб створити враження, що кордон – це щось солідне, потрібно було побудувати всю систему, звести колочі дроти, пускати в них струм, заорювати поле, відділяти від цього кордону зону, до якої ніхто не мав би доступу. Саме перебування у прикордонній зоні створювало обмеження і це створило таку асоціацію: кордон – це щось страшне.

– Розкажіть, будь ласка, про минулорічний «Кордон 835»? Як він проходив на Волині?

– Олена Яремко: Із самого початку транскордонні зустрічі розпочалися в Корчуні. Корчун – це село, поділене кордоном, яке знаходиться на Сокальщині. Зустрічі почалися з традиційного вшанування пам'яті Богородиці 28 серпня. З того часу транскордонні заходи розширюються. Оскільки ця ініціатива не могла бути тільки на одній точці кордону, то у 2007 та 2008 роках проводився «Кордон 803». Ці Дні Добросусідства відбувалися в Угринові-Довгобичові (Львівська область), на місці

майбутнього перетину кордону. На тому кордоні нам вдалося забрати залізний мур, яким був колочий дріт. 60 тисяч людей задекларували, що вони хочуть, щоб пунктів перетину було якомога більше. Потім, коли вже вирішували питання про будівництво пункту перетину кордону, з'явилася ініціатива у Волинській області і, як результат, минулого року відбувся «Кордон 835».

У рамках Днів Добросусідства відбувається дуже багато різних заходів, зокрема екуменічна молитва, яка дає можливість спільно помолитися представникам різних конфесій, щоб показати, що ми хочемо бути разом, бо Бог один для усіх нас. Хочемо просити про єднання, прощення, про добросусідство для усіх тих, хто живе на цих землях. Відбувається також транскордонний ярмарок, у рамках якого проходять ярмарок ремесел, майстер-класи, виступи творчих колективів. Традиційно організовуються інтеграційні заходи для молоді. Минулого року з'явилася ініціатива проведення Форуму транскордонної співпраці, під час якого відбувалися дебати, круглі столи. У роботі форуму брали участь дипломати, політики, депутати, представники організації, які обговорювали стан кордону, майбутні перспективи, налагоджували співпрацю. Він дає можливість домовлятися про партнерство, планувати певні ініціативи, ділитися доброю практикою. Теж традиційно проводяться спортивні заходи та концерт з участю гуртів з України та Польщі. Звичайно, кожного року є певні родинки, нові ініціативи. Незмінним залишається те, що ця програма відбувається по обидві сторони кордону.

– Чи ви вже визначилися з музичною програмою? Хто співатиме для українців і поляків цього року? І чи можна зробити так, аби на одній сцені виступали і поляки, і українці?

– Стефан Батрuch: Цей проект має таку ціль – спонукати і художників, і митців до співпраці. Є вже й позитивний результат – спільний диск двох гуртів. Знаємо також, що «Habakuk» з Польщі і «Flajzza» з Луцька хочуть зробити спільний запис і мені довелось уже почути їхню спільну пісню. Цього року буде спільний концерт також двох гуртів: «Mad Heads», з українського боку, і «Sidney Polak» з польського боку. І задум такий, щоб вони виконали пісні один одного і, можливо, якийсь спільний твір разом. Відчуваємо, що гурти зацікавлені такою співпрацею, це їх надихає, це важливо і потрібно.

РЕДАКТОР

W tym roku mija 10 rocznica śmierci Redaktora

Właśnie tak przez wielu publicystów, pisarzy, historyków, współpracowników był nazywany Jerzy Giedroyc – publicysta, polityk, epistolograf, niezmienny redaktor czasopisma polskiej emigracji „Kultura” (1947-2000). 27 lipca minęły 104 lata od dnia urodzin tego wielkiego człowieka i właśnie tej rocznicy poświęcony jest ten artykuł.

Jego długoletni współpracownik Gustaw Herling-Grudziński powiedział kiedyś: „Uważam, że tak jak istnieją urodzeni pianiści czy pisarze, tak on jest urodzonym redaktorem. To jest swojego rodzaju talent, bo to nie tak, że można usiąść za biurkiem, czytać nadsyłane materiały i być redaktorem pisma; jest to pewien dar i on ten dar posiada. Sprawdził ten dar, wydając w Polsce jako młody człowiek bardzo ciekawy tygodnik „Bunt Młodych”, który zmienił następnie nazwę na „Politykę”. Giedroyc był urodzonym redaktorem... Giedroyc bardzo szczerze zapowiedział, że po jego śmierci „Kultura” przestanie wychodzić. Zostanie archiwum, biblioteka, ale nie „Kultura”, bo ona jest absolutnie jego dziełem”.

Wielu badaczy uważa, że tej postaci nie trzeba dzisiaj nikomu przedstawiać. Takie zdanie jest chyba mylące. Wydaje się, że dla wielu Ukraińców to imię nie jest znane, mimo to, że to właśnie Giedroyc marzył o niepodległej Ukrainie i uważał, że Polska powinna wybudować nową politykę wschodnią. To on, pochodzący z książęcego litewskiego rodu a urodzony w Mińsku, na łamach swojego pisma „Kultura” nie przestawał tłumaczyć swoim rodakom, że „bez niepodległej Ukrainy nie ma niepodległej Polski”. Polityka Polski w okresie postkomunistycznym w dużej mierze oparta jest na koncepcji polskiej polityki wschodniej, opracowanej przez Giedroycia i współpracowników paryskiego miesięcznika polskiej emigracji „Kultura”.

Giedroyc uważany jest za twórcę powojennej polskiej myśli politycznej. Na odegranie takiej roli wpływ miała jego siedemdziesięcioletnia redaktorska działalność, pochodzenie oraz tradycje rodzinne. Wielbiciel Piłsudskiego, oficer Andersa, urzędnik ministerstw II Rzeczypospolitej w kraju i na emigracji, dobrze rozumiał czym jest własne państwo. Nieustannie też poszukiwał tradycji wielonarodowych i wielokulturowych, dążył do dziedzictwa Jagiellońskiego.

Po wybuchu II wojny światowej Ministerstwo Przemysłu i Handlu, w którym pracował Giedroyc, zostało ewakuowane z Warszawy. Wraz z urzędem w nocy z 4 na 5 września 1939 Giedroyc opuścił polską stolicę, do której nigdy więcej miał już nie powrócić.

11 lutego 1946 roku powołał w Rzymie Instytut Literacki (w maju 1947 został przeniesiony do Paryża). Instytut zajmował się wydawnictwem w dziedzinie kulturalnej, naukowej, literackiej i społecznej oraz zbierał dorobek piśmiennictwa polskiego. Jednym z najciekawszych zjawisk kultury polskiej XX wieku był miesięcznik „Kultura”, ukazujący się w Paryżu w latach 1947-2000. Przez cały ten bardzo długi okres niezmiennie redagował go Jerzy Giedroyc. Bardzo szybko „Kultura” stała się najważniejszym czasopismem emigracji wschodnioeuropejskiej na Zachodzie. Z „Kulturą” współpracowali m.in. Jerzy Stempowski, Jurij Szerech-Szewelow, poeta Leonid Mosendz, Jewhen Małaniuk, Mykoła Hłobenko, Bohdan Osadczuk, Iwan Łysiak-Rudnycki i inni.

Od lat interesował się Ukrainą. Na ostatnim roku studiów na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego uczestniczył w seminarium z historii Ukrainy, które prowadził ukraiński historyk prof. Myron Korduba. Na tym seminarium był jedynym Polakiem.

Giedroyc był przekonany o wyjątkowym znaczeniu Ukrainy w Europie Wschodniej oraz doceniał polityczne znaczenie ukraińskiego ruchu niepodległościowego, przede wszystkim z nurtu petlurowskiego. Za jeden z głównych obowiązków polskiej emigracji uważał doprowadzenie do normalizacji stosunków polsko-ukraińskich oraz wspieranie niepodległościowych dążeń samych Ukraińców.

W 1977 roku Jerzy Giedroyc doprowadził do podpisania „Deklaracji w sprawie ukraińskiej”. Mimo tego, że tekst deklaracji napisany był w sposób ostrożny, stwierdzał on prawo Ukrainy do „niezależnego bytu państwowego”. Deklarację tę obok Polaków podpisali redaktorzy naczelni węgierskiego i czeskiego pisma emigracyjnego oraz Rosjanie (Andriej Amarlik, Władimir Bukowski, Natalia Gorbaniewska, Władimir Maksimow, Wiktor Niekrasow).

Ukraina i stosunki polsko-ukraińskie były w centrum zainteresowania Jerzy Giedroycia do jego śmierci we wrześniu 2000. Kiedy w 1991 Ukraina zdobyła niepodległość, Giedroyc w liście do Bohdana Osadczuka powiedział, że niepodległość Ukrainy jest datą historyczną i że on bardzo się ucieszył, że Polska uznała niepodległość Ukrainy nie oglądając się na kraje zachodnie. Bez wątpienia Jerzy Giedroyc przyczynił się do tego swoją działalnością.

Wielkim wydarzeniem dla nas i w ogóle dla Ukrainy był wysiłek Giedroycia w sprawie wydania antologii prześladowanych pisarzy ukraińskich, pod redakcją Lawrinienki, pod tytułem „Rozstrilane Widrodzenia” („Rozstrzelane Odrodzenie”).

Bohdan Osadczuk

Natalia DENYSIUK

РЕДАКТОР

У цьому році минає 10-та річниця смерті Редактора

Саме так багато публіцистів, письменників, істориків, співробітників називали Єжи Гедройця – публіциста, політика, епістолографа, незмінного редактора журналу польської еміграції „Культура” (1947-2000). Проте наша стаття присвячена дню народження – 27 липня минуло 104 роки від дня народження цієї великої людини.

Його багаторічний співробітник Густав Герлінг-Грудзіньський колись сказав: „Вважаю, що так, як існують вроджені піаністи чи письменники, так і він є вродженим редактором. Це свого роду талант, бо не можна сісти за стіл, читати надіслані матеріали і бути редактором журналу; це певний дар і він цей дар має. Він перевіряв цей дар у молоді роки, видаючи в Польщі дуже цікавий тижневик „Бунт молодих”, який змінив потім назву на „Політику”. Гедройць був вродженим редактором... Гедройць цілком слушно заповів, щоб після його смерті „Культура” перестала виходити. Лишиться архів, бібліотека, але не „Культура”, бо вона – абсолютно його витвір”.

Багато дослідників вважає, що цю статтю не потрібно сьогодні нікому представляти. Мабуть, така думка помилкова. Здається, що багатьом українцям це ім'я не

відоме, незважаючи на те, що саме Гедройць мріяв про незалежну Україну і вважав, що Польща повинна вибудувати нову східну політику. Це він, той, хто походить з княжого литовського роду, а народився в Мінську, на шпальтах свого журналу „Культура” не переставав пояснювати своїм співвітчизникам, що „без незалежної України немає незалежної Польщі”. Політика Польщі у посткомуністичний період значною мірою спирається на концепцію польської східної політики, яка була розроблена Гедройцем і співробітниками „Культури” – паризького щомісячного видання польської еміграції.

Великою подією для нас і загалом для України були зусилля Гедройця у справі видання антології переслідуваних українських письменників, що побачила світ за редакцією Лавриненка під назвою „Розстріляне Відродження”.

Bohdan Osadczuk

Гедройць вважається творцем післявоєнної польської політичної думки. На те, що він відіграв таку роль, вплинула його сімдесятирічна редакторська діяльність, походження та родинні традиції. Прихильник Пілсудського, офіцер Андерса, державний чиновник міністерств II Речі Посполитої в країні та на еміграції, він добре розумів, що таке власна держава. Постійно шукав багатонаціональні та багатокультурні традиції, тягів до спадку Ягеллонів.

Після початку Другої світової війни Міністерство промисловості та торгівлі, в якому працював Гедройць, було евакуйоване з Варшави. Разом з міністерством Гедройць залишив польську столицю вночі з 4 на 5 вересня 1939 року, щоб ніколи більше до неї не повернутися.

11 лютого 1946 року створив у Римі Літературний інститут (у травні 1947 він переїхав до Парижа). Інститут займався видавництвом у галузі культури, науки, літератури та суспільної діяльності, збирав також доробок польських письменників. Одним з найцікавіших явищ польської культури ХХ століття було щомісячне видання „Культура”, яке видавалося в Парижі у 1947-2000 роках. Протягом усього цього дуже тривалого періоду його незмінно редагував Єжи Гедройць. Дуже швидко „Культура” стала найважливішим журналом східноєвропейської еміграції на Заході. З „Культурою” співпрацювали, між іншим, Єжи Стемповський, Юрій Шерех (Шевельов), Леонід Мосендз, Євген Маланюк, Микола Глобенко, Богдан Осадчук, Іван Лисяк-Рудницький та інші.

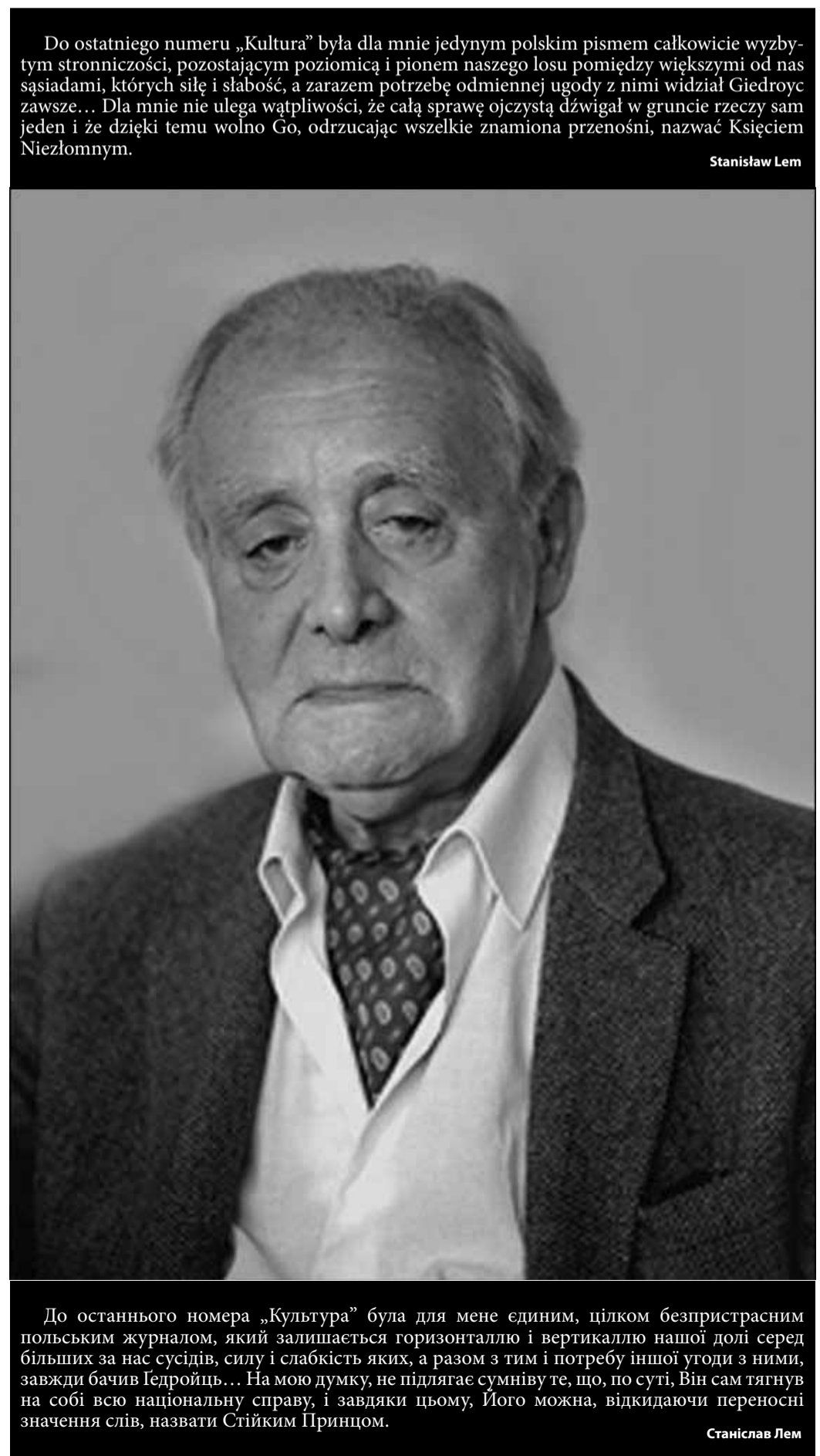
Протягом багатьох років він цікавився Україною. На останньому році навчання на юридичному факультеті Варшавського університету брав участь у семінарі з історії України, який проводив український історик професор Мирон Кордуба. На цьому семінарі він був єдиним поляком.

Гедройць був переконаний у винятковому значенні України в Східній Європі та цінував політичне значення українського незалежницького руху, перш за все, петлюрівської течії. Одним з головних обов'язків польської еміграції вважав доведення до нормалізації польсько-українських взаємин та підтримку незалежницьких прагнень самих українців.

У 1977 році Єжи Гедройць допровадив до підписання „Декларації в українській справі”. Незважаючи на те, що текст декларації був написаний обережно, він підтверджував право України на „незалежне державне існування”. Декларацію разом з поляками підписали головні редактори угорського і чеського еміграційних журналів, а також росіяни (Андрій Амарлік, Володимир Буковський, Наталія Горбаневська, Володимир Максимов, Віктор Некрасов).

Україна і польсько-українські взаємини були в сфері зацікавлення Єжи Гедройця до самої його смерті у вересні 2000 року. Коли в 1991 році Україна здобула незалежність, Гедройць у листі до Богдана Осадчука сказав, що ця дата – історична і він дуже радий, що Польща визнала незалежність України, не оглядаючись на західні країни. Без сумніву, Єжи Гедройць теж вплинув на це своєю діяльністю.

Natalia DENYSIUK

Stanisław Lem

Stanisław Lem

До останнього номера „Культура” була для мене єдиним, цілком безпристрасним польським журналом, який залишається горизонталлю і вертикаллю нашої долі серед більших за нас сусідів, силу і слабкість яких, а разом з тим і потребу іншої угоди з ними, завжди бачив Гедройць... На мою думку, не підлягає сумніву те, що, по суті, він сам тягнув на собі всю національну справу, і завдяки цьому, Його можна, відкидаючи переносні значення слів, назвати Стийким Принцом.

Psy – чłonkowie społeczeństwa

Im więcej poznają ludzi
tym bardziej cenię psy
Sokrates

W dniach 24-25 lipca 2010 roku Łucki oddział Związku Kynologów Ukrainy zorganizował Zachodnio-Regionalną Rasową Wystawę Ukrainy Owczarków Niemieckich i Ogólnoukraińską Wystawę Psów Wszystkich Ras „Łuck – 2010 CAC UA”.

Aby pokazać łuczansom swoich czworonożnych ulubieńców przyjechali właściciele psów z całej Ukrainy, a także Litwy, Łotwy, Białorusi i Estonii. Przedsięwzięcie odbywało się pod patronatem Łuckiej Rady Miejskiej. Partnerem wystawy była ponadto Wołyńska Organizacja Ukraińskiego Związku Weteranów Afganistanu.

W miejscach prehistorycznych osiedli ludzkich archeolodzy znaleźli kości i udowodnili, że pies został oswojony prawie 20 000 lat temu. Od tego czasu towarzyszy on człowiekowi w ciągu całej historii. W dawnym Peru ubóstwienie psów poprzedzało ubóstwienie Słońca, a starożytni Egipcjanie czcili psa, uważając go za symbolicznego ochroniarza królestwa martwych. Na egipskich i asyryjskich freskach przedstawione są psy łowieckie i bojowe, które służyły ludziom. Rysunki i reliefy naskalne, stworzone tysiąclecia przed naszą erą, świadczą o tym, jak odnosili się do psów nasi przodkowie. W mieście Korynt w IV wieku przed naszą erą został postawiony pomnik z napisem

w przeszłość naszych domowych pupili niech będzie przedmową do rozmowy z Iwanem Bezugłym – przewodniczącym łuckiego oddziału hodowli psów «Lubart» Związku Kynologów Ukrainy. Opowiadając o swojej pasji, nasz rozmówca zachwyca się psami, ich odnaniem i mądrością. Doszedł on do wniosku, że najpierw było dziecinne pragnienie posiadania psa – przyjaciela, później to przekształciło się w hobby, a obecnie to jest już diagnoza.

Iwan Bezugłyj: Jestem

«Obrońcy i wybawcy miasta Korynt». Według opowiadań, pewien pies obudził garnizon i w taki sposób uprzężył inwazję przeciwnika, za co został odznaczony srebrnym naszyjnikiem. Inny srebrny naszyjnik został znaleziony przy wykopaliskach w Pompejach, na psie, który zginął podczas erupcji Wezuwiusza w 79 roku n.e. Pies leżał obok dziecka, broniąc je od gorącego popiołu. Istnieje legenda, że psy mają stale chłodne i mokre nosy od tego czasu, kiedy jeden z nich przeziębził go, zakrywając dziurę w arce Noego.

Być może czytelnik po takich historycznych faktach zmieni swoje zdanie o psach i swój stosunek do nich. Ta swoista wycieczka

głęboko przekonany w tym, że pies jest członkiem społeczeństwa i zasługuje na szacunek, miłość i ludzkie traktowanie.

A.J.: Co trzeba zrobić, żeby zmienić stosunek społeczeństwa do psów, pobudzić ludzi do bardziej ludzkiego stosunku do naszych braci mniejszych?

I.B.: To pytanie ma charakter globalny. Moja odpowiedź będzie metaforyczna – jakoś drogę w państwie świadczą o ekonomicznej stabilności kraju, a obecność kilku rasowych psów w rodzinie świadczy o finansowym poziomie ludzi, a odpowiednio i państwa.

A.J.: Zdarza się, że nawet posiadanie finansów nie gwarantuje niestety ludz-

kiego stosunku do psów, czyli pies przekształca się na maszynę dla zarabiania pieniędzy. Czym to można wyjaśnić?

I.B.: Według danych statystycznych 75% ludzi celowo zarabia pieniądze na psach. Prawdziwi wielbiciele psów – hodowcy psów zajmują się hodowlą różnych ras psów, doskonaleniem rasy, czyli pracują, żeby osiągnąć jakiś wynik, a gdzie jest wynik, tam pojawia się kapitał.

A.J.: Wiadomo, że Związek Kynologów Ukrainy zajmuje się rasowymi psami, ale czy zajmuje się także bezdomnymi psami?

I.B.: Związek Kynologów Ukrainy i nasz oddział funkcjonuje jako organizacja niekomercyjna, jednak problem bezpańskich psów oczywiście również nas niepokoi. Jest to problem globalny, którego jeden człowiek – nawet tak oddany jak łuczanka, obrońca bezdomnych zwierząt Dana Hart, nie rozwiąże. Ten problem istnieje już od 15 lat i rozwiązać go dzisiaj jest bardzo trudno. Jednak rozmnażanie domowych psów i hodowla to różne rzeczy. W niektórych krajach europejskich nawet rasowe psy, które nie interesują hodowców, są sterylizowane i finansowane to jest przez państwo. W naszym kraju uważa się, że hodowla psów to biznes i każdy, kto kupił sobie rasowego psa, uważa się za najlepszego hodowcę, nie posiadając nawet podstawowej wiedzy o utrzymaniu, hodowli i tresowaniu psów.

A.J.: Może najpierw warto wpływać na kształtowanie wyższej kultury społeczeństwa, której ważnym składnikiem jest stosunek do zwierząt?

I.B.: Oczywiście, podwyższenie intelektualnego poziomu społeczeństwa będzie sprzyjało bardziej ludzkiemu stosunkowi do psów.

A.J.: Jaki stosunek Zwią-

Собаки – члени суспільства

Чим краще я пізнаю людей,
тим більше поважаю собак.
Сократ

24-25 липня 2010 року Луцьке міське відділення Кінологічної спілки України провело Західно-регіональну племінну виставку України по німецькій вівчарці та Всеукраїнську виставку собак усіх порід Луцьк – 2010 CAC UA.

Своїх улюбленців показати лучанам приїхали власники собак з усієї України, а також з Литви, Латвії, Білорусі, Естонії. Захід проходив під патронатом Луцької міської ради, партнер виставки – Волинська організація Української спілки ветеранів Афганістану.

В місцях доісторичних поселень археологи знайшли кістки і довели, що собака була одомашнена близько 20 000 років тому. З тих часів вона супроводжує людину протягом усієї історії. В давньому Перу поклоніння собакам передувало поклонінню Сонцю, а древні єгиптяни поклонялися собаці як символічному охоронцю царства мертвих. На єгипетських та асирійських фресках зображені мисливські та бойові собаки, які служили людям. Наскельні малюнки та рельєфи, створені за тисячоліття до нашої ери, свідчать про те, як ставилися до собак наші предки. У місті Коринф в 4 ст. до нашої ери був поставлений пам'ятник з написом «Захиснику та спасителю Коринфа». За переказами, ця собака розбудила гарнізон і цим попередила вторгнення противника, за що була нагороджена срібним ошейником. Інший срібний ошейник був виявлений при розкопках Помпеї на собаці, яка загинула під час виверження Везувію в 79 році н.е. Собака лежала поруч із дитиною, захищаючи її від розпеченого попелу. Існує легенда: ніс у собак завжди холодний та мокрий з тих часів, коли одна з них застудила його назавжди, закриваючи дірку в Ноевому ковчезі. Можливо, у когось після таких історичних

фактів все-таки зміниться думка про собак та ставлення до них. Такий експерт у минуле наших домашніх улюбленців став своєрідним вступом до розмови з головою Луцького відділен-

ня собаківництва «Любарт» Кінологічної спілки України Іваном Валентиновичем Безуглим, який залюблений у собак, у їхню відданість, розум. Розповідаючи про своє захоплення собаками, зробив висновок, що спочатку це було дитяче бажання – мати собаку – друга, яке переросло в хоббі, а нині це уже діагноз.

Iван Безуглий: Я глибоко переконаний у тому, що собака має статус члена суспільства і заслуговує поваги, любові та гуманного ставлення.

I.Б.: За статистикою 75% людей цілеспрямовано заробляють гроші на собаках, а справжні любителі собак, собаководи займаються племінним розведенням та покращенням різних порід собак, тобто працюють на результат, а де є результат, там і капітал з'являється.

A.Я.: Кінологічна спілка України, як відомо, займається чистопородними собаками, а чи перебувають у полі зору Спілки бездомні собаки?

I.Б.: Кінологічна спілка України і наша філія функ-

A.Я.: Що необхідно зробити, щоб змінити ставлення соціуму до собак, спонукати людей до більш гуманного ставлення до братів наших менших?

I.Б.: Це питання глобального характеру. Відповідь моя буде метафоричною – якість автомобільних доріг у державі свідчить про економічне благополуччя країни, а наявність кількох породистих собак у сім'ї свідчить про фінансовий рівень людей, а відповідно, й держави.

A.Я.: Інколи при потужній фінансовій базі, на жаль, відсутнє гуманне ставлення до собак, тобто собака перетворюється на машину для заробляння грошей. Чим це пояснюється?

I.Б.: Звичайно, підвищення інтелектуального рівня соціуму сприятиме і більш гуманному ставленню до собак.

A.Я.: Як ставиться Кінологічна спілка до людей, які заводять собак бійцівських

цілює як некомерційна, неприбуткова організація, проте проблема безпритульних собак, звичайно, нас також хвилює. Це глобальна проблема, яку одна людина, лучанка, захисниця бездомних тварин, Дана Гарт, яка опікується такими собаками, не вирішить. Ця проблема існує уже років 15, і вплинути на цей процес складно, проте розмноження домашніх собак та розведення – це різні речі. В окремих європейських країнах навіть породистих собак, які не складають інтересу для племінного розведення, стерилізують і це фінансує держава. У нашій країні вважається, що собаківництво – це бізнес і кожен, хто придбав собі породисту собаку, вважає себе першокласним собаководом, не маючи навіть тих знань, які складають базу, основу для утримання, розведення та дресури собак.

A.Я.: Можливо, варто впливати, спершу, на формування вищої культури соціуму, складовою частиною якої є і ставлення до тварин?

I.Б.: Звичайно, підвищення інтелектуального рівня соціуму сприятиме і більш гуманному ставленню до собак.

A.Я.: Як ставиться Кінологічна спілка до людей, які заводять собак бійцівських

зек Кynологів ма до люди, którzy trzymają w domu psy bojowe, zwykle agresywne? Може są to przejawy kompleksu niedowartościowania człowieka, który próbuje polepszyć swój wizerunek we własnych oczach i oczach innych ludzi?

I.B.: Nie mają adekwatnej samooceny i rozsądku. Na przykład, u nas przez 13 lat żył Amerykański staffordshire terrier - czuły, troskliwy, delikatny pies, dobry ochroniarz. Z historii rasy wiadomo, że ten pies początkowo służył jako niania dla dzieci w USA w latach 30-tych XX wieku. Jednak w tym samym czasie w Ameryce było dużo ugrupowań gangsterskich, które wykorzystywały te psy do szykanowania ludzi, do zemsty, co doprowadziło do zmiany charakteru tych psów. To stąd staffordshire terriery zyskały taką złą «sławę». Więc, wszystko zależy od tresowania, od tego, na co ukierunkuje się psa w życiu. Zanim kupi się psa, warto dowiedzieć się absolutnie wszystkiego o jego rasie.

A.J.: Jaki jest cel wystawy i Pana wrażenia o psach, przedstawionych na wystawie?

I.B.: Głównym zadaniem było informowanie mieszkańców Łucka i całej Ukrainy o rasach psów, doskonalenie kultury hodowli i tresury psów. Wystawa do końca była zagrożona i tylko dzięki staraniom Anatolija Parchomjuka odbyła się, ponieważ pomógł on nam znaleźć nowe miej-

сце dla jej przeprowadzenia. Już po wystawie w ciągu tygodnia na forum Związku Kynologów Ukrainy i łuckiego oddziału «Lubart» zapoznaliśmy się z opinią uczestników wystawy, którzy dzielili się wrażeniami i emocjami, i żadnej negatywnej opinii nie było. Były tylko pozytywne emocje, ekspresja uczuć i wrażeń z uczestnictwa w wystawie.

A.J.: I na koniec rozmowy - jaką rasę psów lubi Pan najbardziej?

I.B.: Lubię psy wszystkich ras, jednak jestem przekonany, że wybór dla konkretnego człowieka zależy od wielu przyczyn, to jest jak pierwsza miłość - raz i na zawsze. Natomiast dla mnie pies to owczarek niemiecki - to królewska rasa wśród psów, dzieło sztuki, to pies, który wśród ludzi ma status maksymalnie zaufanego zwierzęcia. Pies jest wiernym przyjacielem człowieka, on nigdy nie rzuci swojego gospodarza i mamy sporo przyczyn by być wdzięcznymi tym zwierzętom i nie eksploatować ich ponad miarę. Na pewno, wszyscy, którzy odwiedzili te wystawy, wynieśli dużo dobrego nastroju i chociaż na jakiś czas oderwali się od codziennych spraw. Jestem pewien, że gracia, piękno i wierność naszych braci mniejszych sprawiły widzom prawdziwą satysfakcję.

порід, вивовуючи їх агресивними? Можливо, це прояви комплексу меншовартості людини, яка прагне підняти себе у власних очах і очах інших людей?

I.B.: Це відсутність адекватної самооцінки та розуму. В нас 13 років жив американський стафордширський тер'єр - ласкава, турботлива, ніжна собака, прекрасний охоро-

відшукати нове місце проведення виставки. Проте, як кажуть, що не робиться, то на краще. Уже після виставки протягом тижня на форумі кінологічної Спільноти України та Луцького відділення «Любарт» ми знайомилися з відгуками учасників виставки, які ділилися враженнями та емоціями, і жодного негативного відгуку не було, лише позитивні

Rozmawiała Alła JAREMKO
Foto autora

нець. З історії породи відомо, що ця собака початково виводилася як нянька для дітей у США у 30-роки XX століття, проте в той же час в Америці був розгул гангстерських угруповань, які використовували цих собак для травки людей, для зведення рахунків, що призвело до спотворення характеру цих собак, звідти і з'явилася така «слава» у стафордширських тер'єрів. Отже, все залежить від виховання, яке дають собаці, на що спрямовують її у житті. Перш, ніж заводити собаку, варто взяти абсолютну все про її породу.

A.J.: Яка мета виставки і Ваші враження, міркування щодо усіх собак, представлених на ній?

I.B.: Основним завданням було інформування мешканців Луцька та усієї України про породи собак, підвищення культури утримання, виховання та дресирування. Виставка була на межі зриву, і лише завдяки заступнику міського голови Анатолію Івановичу Пархом'юку виставка відбулася, оскільки він нам допоміг

емоції, експресія почуттів та вражень від участі у виставці.

A.J.: І на завершення розмови, яка Ваша улюблена порода собак?

I.B.: Я люблю собак усіх порід, проте переконаний, що вподобання кожного залежать від багатьох причин, це як перше кохання - раз і назавжди, але для мене собака - це німецька вівчарка, це королівська порода серед собак, це витвір мистецтва людей, це собака, яка має статус максимально наближеної до людини. Собака - вірний друг людини, вона ніколи не кине свого господаря і у нас чимало причин бути вдячними цим тваринам і не ставитися до них корисливо. Напевно, усі, хто побував на цих виставках, зарядилися неймовірним зарядом позитиву, хоча б на деякий час відволіклися від щоденних турбот і отримали насолоду від грації, краси, вірності, розуму братів наших менших.

Rozmawiała Alła JAREMKO
Foto autora

Понеділок 9 серпня
ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
 УВАГА! На каналі проводиться ПРОФІЛАКТИКА 09.00 ПРОФІЛАКТИКА 14.05 Погода 14.10 Вікно в Америку 14.35 Право на захист 15.00 Новини 15.15 Euronews 15.25 Діловий світ. Агросектор 15.35 Нове українське кіно. Х/ф "Тривожна відпустка адвоката Ларіної" 17.15 Т/с "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі" 18.15 Діловий світ 18.35 Світ спорту 18.45 Погода 18.55 Футбол. Чемпіонат України. Перша ліга. "Кримтеплиця" (Молодіжне) - "Львів" (Львів) 21.00 Підсумки дня 21.20 Діловий світ 21.30 Світ спорту 21.40 Погода 21.50 "Попередження" з М. Вереснем 22.50 Трійка, Кено 23.00, 00.00 Підсумки 23.10 Погода 23.20 Від першої особи 00.15 Шлях до святині "Київський некрополь. Лук'янівський заповідник" 01.20 Підсумки дня 01.40 Погода 01.45 Т/с "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі" 02.40 Футбол. Чемпіонат України. Перша ліга. "Кримтеплиця" (Молодіжне) - "Львів" (Львів) 04.25 Х/ф "Роман шахрая" 05.50 Діловий світ. Агросектор

1+1
 06.05 Т/с "Янгол-охоронець" 06.50, 15.30 Т/с "Маргоша - 2" 08.00 "Сніданок з 1+1" 09.05 Мультифільм 09.25 М/ф "Повернення в Гаїю" 11.15 Х/ф "Фатальна краса" 13.35 Х/ф "Любовний менеджмент" 16.30 "Анатомія слави" 17.35, 19.30, 02.30 ТСН: "Телевізійна служба новин" 17.45 Х/ф "Зимовий роман" 19.25 "Погода" 20.05 Т/с "Анжеліка" 21.05, 00.50 Х/ф "Подарунок" 23.20 Д/ф "Про що говорить людина, коли мовчить. Детектор брехні" 00.20 "Наша Russia" 03.05 "Документ" 04.05 Т/с "Хто в домі господар?" 05.25 "Ремонт +"

ІНТЕР
 06.00 Д/п "В. Висоцький. Я приїду по вашій душі" 06.55 "Шалені татусі" 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 18.00 Новини 07.10, 08.10 "Ранок з Інтером" 09.10 Т/с "Повернення Мухтара-2" 10.10 Т/с "Невидимки" 11.15 "Детективи" 12.10, 04.30 "Знак якості" 12.40 Т/с "Агент національної безпеки-3" 14.00 Т/с "Меч" 15.05 "Зрозуміти. Пробачити"

15.45 "Жди мене" 17.20, 04.00 Т/с "Сусіди" 18.10 Т/с "Жінка бажає знати" 19.05 Т/с "Кармеліта. Циганська пристрась" 20.00, 02.50 "Подробиці" 20.25 Т/с "Обурчка" 21.25 Т/с "Вербна неділя" 23.40 Х/ф "Війна та мир" заклс. 01.55 Д/п "Популярна наука. Гіпн небес" 03.15, 05.00 Т/с "Джоан з Аркадії"

НОВИЙ КАНАЛ
 Профілактика до 14.00 14.00 М/с "Велике мультиплікаційне шоу" 14.25, 15.45 Teen Time 14.30 Т/с "Третя планета від сонця" 14.50, 00.55 Т/с "4400" 15.50 Т/с "Ранетки" 16.50, 20.20 Т/с "Татусеві дочки" 17.55, 21.20 Т/с "Ворогани" 19.00 Репортер 19.10, 00.40 Спортрепортер 19.15, 00.45 Погода 19.20 Т/с "Курсанти" 22.25 Т/с "Щасливі разом" 23.20 Інтуїція 00.50 Служба розшуку дітей 01.40, 02.35, 04.40 Студія Зона ночі Культура 01.45 Костянтин Степанков. Спомин після життя ф.1 02.40 Де ти, Україно? 03.30 Студія Зона ночі 03.35 Пристрасті навколо символіки 03.55 Праворуч про воз'єднання 04.25 Роздоріжжя 04.45 Благословляю і молюся

05.10 Зона ночі

ICTV
 05.00, 05.45 "Термінатор. Хроніки Сарі Коннор". Т/с 05.40, 07.15, 01.30, 04.10 Погода 06.35 Країна має знати! 07.20 "Чорна борода". Х/ф 10.45 "Ефект близькокі". Х/ф 12.50 Революція...По нашому! 13.55 Провокатор 14.50 "По закону". Т/с 15.50 "Менти-1". Т/с 16.50 "День Д". Х/ф 18.45 Факти. Вечір 19.15, 01.25 Спорт 19.20, 04.15 Надзвичайні новини 19.55 "Хіромант". Т/с 22.00 Comedy Club 23.00 "Сопрано". Т/с 01.10 Факти. Підсумок дня 01.35 "Пригоди в Динотолі". Х/ф 03.40 Факти 05.00 "Ітті Арбакл". М/с

СТБ
 ПРОФІЛАКТИКА 14.00 Т/с "Меч" 15.05 "Зрозуміти. Пробачити". 15.45 "Жди мене" 17.20, 03.40 Т/с "Сусіди" 18.00 Новини 18.10 Т/с "Володарка Тайті". 19.05 Т/с "Кармеліта. Циганська пристрась" 20.00, 02.30 "Подробиці". 20.25 Т/с "Обурчка". 21.25 Т/с "Катерина". 23.30 Т/с "У колі першоуму" 01.25 Д/п "Забулений флот Хубелай Хана" 02.55, 05.00 Т/с "Джоан з

Аркадії" 04.05 "Знак якості"

ТРК УКРАЇНА
 05.00 - 14.00 Профілактика!!! 14.00 Т/с "Безмовний свідок - 3" (1 с.) 14.40 Т/с "Слід" 15.35 Щирсерде зізнання 16.00 Федеральний суддя 17.00, 19.00, 03.30 Події 17.10, 03.50 Критична точка 18.00 Т/с "Єфросинія" 19.20 Т/с "Дев'ятий відділок" (9 с.) 20.20 Т/с "Ви замовляли вбивство" (3 с.) 21.20 Х/ф "Люди у чорному" 23.20 Х/ф "Гудзонський яструб" 01.20 Х/ф "Поліція Маймі: Відділ моралі" 04.40 Т/с "Висяки" (17 с.) 05.25 Срібний альпсний

TVP POLONIA
 08.00, 08.10 "Секретний шифр Марабу". М/с. 08.25 "Сонячний спис". 09.00, 01.45 "Бульонери" 09.30, 10.00 Питання на сніданок. 11.45 "Хіт декади". Розважальна програма. 12.45 "Польський смак". Тележурнал. 13.00, 20.30, 02.30 Новини. 13.15 "Ляк любов". Т/с. 14.05 "Великі діти". Ток-шоу. 14.45 "Ласковик і Малицький". Розважальна програма. 15.00 "Твої золоті хіти". 15.20 "Бенефіс". 16.15 "У пошуках втрачених цивілізацій".

Тележурнал. 16.40, 07.45 "Золоті хіти". 17.05 "Зітопольський". Т/с. 17.30 "Будинок парафіяльного священика". Т/с. 18.00 Телеекспрес. 18.20 Танцюємо диско. 19.15, 19.45 "Попелюшка". 20.15, 02.15 На добраніч, малюки. 20.55, 02.55 Спорт. 21.10 "Огляд акторської пісні". Концерт. 22.05 "Таємниця секретного бастіону". Т/с. 22.55, 05.25 Спідвей. Заключний етап. 00.55 Незвичайні казки. 01.25 "Мандрівник". Тележурнал. 03.05 "Спрага кохання". 03.30 "Кабаре на дивані". Розважальна програма. 04.25 "Колумбі". Т/с. 07.20 "Супермодельки".

POLSAT
 06.00 Вставай! Граємо! 07.00 "Новини Полсат". 08.10 "Фортуна знань". 08.55 "Техаський рейнджер". 09.55 Т/с "Безтолкові". 10.30 Т/с "Гарні". 11.25 Т/с "Прийомний покій". 12.25 "Лікарня на периферії". 12.55 "Прийомна родина". 13.55 "Сини". 14.25 "І хто тут головний?". 15.00, 19.00 "Медові роки". 15.45 "Одружений, і з дітьми". 16.50, 19.50 Події. 17.10, 19.25 Погода. 17.15 Втручання. 17.30 "Малановський і партнери". 18.00 "Чому я?". 20.30 "Світ за родинно"

Кепських". 21.00 Х/ф "Скарб Амазонки". 23.15 Х/ф "На гребені вішів". 02.00 Ніч загадок. 04.00 Таємниці долі.

TVP-1
 07.00 Кава або чай. 09.00, 13.00, 16.00, 20.30 Новини. 09.45 Мультисеріал. 10.15 "Велика хвиля". 10.50 "Сьоме небо". 11.35 "На десять років моложе". 12.20 Телекраніція. 13.10 Агробізнес. 13.35 Широкі кола. 14.05 Кабаре. 14.30 "Дон Маттео". 15.30 "Будинок парафіяльного священика". 16.25 "Клан". 17.25 "Міа на успіх". 18.00 Телеекспрес. 18.25 Приціл. 18.50 "Бул. Альтернативи, 4". 20.05 Вечірка. 21.25 "Лицар дорі". 22.20 Річард Чамберлен у пригодницькому фільмі "Копі царя Соломона", США, 1985. 00.10 "Екстрадіція". 01.10 Ніч загадок. 02.15 Хамфрі Богарт у класичному детективі Джона Г'юстона "Мальтійський сокіл", США, 1941.

TVP-2
 06.55 "Райський клімат". 07.20 "Треба добре впогратися". 07.50 "Два світи 2". 08.25 "M.A.S.H.". 08.55 "Підня". 09.30 Питання на сніданок.

11.40 Алея зірок. 12.00 Сімейний турнір. 12.25 Телекраніція. 13.05 "Промокашка". 13.40 Знаки часу. 14.00 "Кар'єра Нікодема Димзи". 15.05 "Дочки Маклеода". 15.55 Ласковик і Малицьки. 17.30 "Мостовьяки". 18.25 Один з десяти. 19.00 Панорама. 19.25 Гаряча тема. 20.00 "Кольори щастя". 20.35 Кабаре. 21.10 Голді Хоун у комедії "Протокол" - США, 1984. 23.00 "Час честі". 00.20 "Агата проти Агати". 01.45 "Розкриття Росії". 02.20 "Лицарі Процвітання". 03.45 "Комп'ютерщики".

5 КАНАЛ
 УВАГА! ПРОФІЛАКТИКА! 14.00 Програма передачі 14.05, 16.20, 17.50, 22.20, 23.50, 02.50, 04.25 "Погода в Україні" 14.10 "Своїми очима" 14.30 "5 елементів" 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 23.00, 03.00, 05.00 "Час новин" 15.20, 17.20, 18.25, 22.45, 00.25, 03.20, 05.20 "Погода на курортах" 15.30, 16.30 "Час інтерв'ю" 17.30, 04.30 "Територія закону" 18.30, 23.30 "Хроніка дня" 18.45, 05.30 "Київський час" 19.00, 00.00, 04.00 "Час новин" (рос.) 19.20, 01.00 "Новий час" 21.00, 02.00 "Час політика" 22.15, 23.20, 02.45, 04.15 "Бізнес-час" 22.30 "Час-Тайм" 00.15, 03.15, 05.15 "Час спорту"

Інформація воłyńska Волинська інформація

На Волині з 1 по 7 серпня відбувається перший в Україні Міжнародний фестиваль соломкарства «Сніп».

На Волинію од 1 до 7 серпня триває перший на Україні Міжнародний фестиваль виробів зі сломы «Snap».

28 липня у Луцьку презентували пам'ятну ювілейну монету «925 років м. Луцьку» номіналом 5 гривень. Тираж монети становить 45 тис., а вартість — 19 гривень.

28 липця в Луцьку dokonano презентації пам'ятної ювілейної монети «925 lat m. Łucka» o nominale 5 hrywien. Nakład monety wynosi 45 tys., a koszt — 19 hrywien.

До Дня міста у Луцьку з'явиться ювілейний конверт із зображеннями Луцького замку та князя Любарта. На конверті буде також вміщено напис «925 років від першої писемної згадки про місто Луцьк».

Z okazji Dnia Miasta pojawi się w Łucku jubileuszowa koperta z wizerunkiem łuckiego zamku i księcia Lubarta. Na kopercie zostanie również zamieszczony napis «925 lat pierwszej pisemnej wzmianki o mieście Łucko».

На фасаді приміщення Волинського краєзнавчого музею, що по вулиці Шопена, планують відкрити меморіальну дошку з нагоди 200-річчя народження Фредеріка Шопена.

На стіані pomieszczenia Wołyńskiego Muzeum Chopinawczego przy ul. Chopina planowane jest zamieszczenie tablicy pamiątkowej z okazji 200-lecia urodzin Fryderyka Chopina.

У Волинському обласному академічному драматичному театрі імені Тараса Шевченка побудують два пандуси для неповносправних осіб, на вході та всередині.

W Wołyńskim Obwodowym Akademyckim Teatrze Dramatycznym imienia Tarasa Szewczenki zostaną zbudowane dwa podjazdy dla osób niepełnosprawnych - przy wejściu i w środku.

У Шацькому національному природному парку вперше відбувся Фестиваль природоохоронних територій України «Парад парків 2010». Учасники фестивалю представили присутнім презентації заповідних територій.

W Szackim Parku Narodowym po raz pierwszy odbył się Festiwal Terenów Ochrony Przyrody Ukrainy «Parada parków 2010». Uczestnicy festiwalu przedstawili obecnym prezentacje rezerwatów.

Віктор, 10 серпня
ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
 06.00 Ранкова молитва
 06.05 Православний календар
 06.10, 07.00, 08.00 Новини
 06.20, 07.20, 08.10 Спорт
 06.30, 07.25, 08.20 По-года
 06.35, 07.30 Мультифільм
 07.10 Ера бізнесу
 07.45 Автотрайв
 08.40 Корисні поради
 09.00 ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Гімн України
 09.00 Підсумки дня
 09.25 Погода
 09.35 У дні шкільних канікул. Х/ф "Расмус-бурлака"
 12.10 Діловий світ
 12.20 Хай частить
 12.45 Кінокласика. Х/ф "Опудало"
 15.00 Новини
 15.15 EuroNews
 15.25 Діловий світ. Агросектор
 15.35 Погода
 15.45 У дні шкільних канікул. Д/с "Архітектурні шедеври"
 16.25 Крок до зірок
 17.15 Т/с "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі"
 18.15 Діловий світ
 18.25 Погода
 18.45 Світ спорту
 19.00 Про головне
 19.35 Погода
 19.50 Чоловічий клуб. Шлях чемпіона. Олег Єфімович - Ксія Ю Квінг
 21.00 Підсумки дня
 21.20 Діловий світ
 21.30 Світ спорту
 21.40 Погода
 21.45 Т/с "Кокон"
 22.50 Трійка, Кено, Максима
 23.00, 00.00 Підсумки
 23.10 Спорт
 23.20 Погода
 23.25 Від першої особи
 00.15 Шлях до святині. "Птах осіяний..."
 01.20 Підсумки дня
 01.40 Погода

Середа, 11 серпня
ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
 06.00 Ранкова молитва
 06.05 Православний календар
 06.10, 07.00, 08.00 Новини
 06.20, 07.20, 08.10 Спорт
 06.30, 07.25, 08.20 По-года
 06.35, 07.30 Мультифільм
 06.40 Здорове харчування
 07.10 Ера бізнесу
 08.25 Соціальний компас
 08.20 Корисні поради
 09.00 ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. Гімн України
 09.00 Підсумки дня
 09.25 Про головне
 09.55 Кінокласика. Х/ф "Холодне літо п'ятдесят третього..."
 15.00 Новини
 15.15 EuroNews
 15.25 Діловий світ. Агросектор
 15.35 Погода
 15.45 У дні шкільних канікул. Д/с "Архітектурні шедеври"
 16.25 Крок до зірок. Ретроспектива
 17.15 Т/с "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі"
 18.15 Діловий світ
 18.35 Погода
 18.45 Світ спорту
 19.00 Про головне
 19.30 Баскетбол. Відбірковий матч до Євробаскет-2011. Збірна України - збірна Угорщини (чол.)
 21.00 Підсумки дня
 21.20 Діловий світ
 21.30 Світ спорту
 21.40 Погода
 21.45 Т/с "Кокон"
 22.45 Мегалот
 22.50 Суперлото, Трійка, Кено
 23.00, 00.00 Підсумки
 23.10 Спорт

01.45 Т/с "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі"
 02.35 Т/с "Кокон" 4 с.
 03.25 Чоловічий клуб. Бокс. Юрій Нужненко - Максим Нестеренко
 04.40 Чоловічий клуб. Бокс. Заурбек Байсангуров - Марко Антоніо Рубіо
 05.50 Діловий світ. Агросектор

1+1

06.00 "Служба розшуку дітей"
 06.05 Т/с "Янгол-охоронець"
 06.25, 15.05 Т/с "Маргоша - 2"
 07.20 Кулінарне шоу "Смакуємо"
 08.00 "Сніданок з 1+1"
 09.15 М/ф "Таємниця шурів"
 10.55, 00.15 Х/ф "Вітер у вербах"
 13.00, 05.05 Т/с "Шалений янгол"
 14.05 Д/ф "Про що говорить людина, коли мовчить. Детектор брехні"
 16.10, 20.05 Т/с "Ангеліка"
 17.15, 19.30 ТСН: "Телевізійна служба новин"
 17.25, 18.25, 03.30 Т/с "Закон і порядок-2. Відділ оперативних розслідувань"
 19.25 "Погода"
 21.05, 01.50 Х/ф "Мисливці за скарбами"
 23.15 Д/ф "Пірати 21 століття"

ІНТЕР

06.00 Д/п "Загублений флот Хубелай Хана"
 06.55 "Шалені татусі"
 07.00 "Ранок з Інтером"
 09.00 Т/с "Повернення Мухтара-2"
 16.50, 20 Т/с "Тату-севі дочки"
 23.20 Погода
 23.25 Від першої особи
 00.15 Шлях до святині. "Миля серцю Лівадія"
 01.20 Підсумки дня
 01.40 Погода
 01.45 "Диявол із Орлі. Ангел із Орлі"
 02.35 Т/с "Кокон"
 03.25 Чоловічий клуб. Шлях чемпіона. В'ячеслав Сенченко - Андрій Єськін, В'ячеслав Сенченко - Віктор Сидоренко
 04.40 Чоловічий клуб. Шлях чемпіона. В'ячеслав Сенченко - Володимир Ходковський
 05.50 Діловий світ. Агросектор

1+1

06.00 "Служба розшуку дітей"
 06.05 Т/с "Янгол-охоронець"
 06.50, 15.10 Т/с "Маргоша - 2"
 08.00 "Сніданок з 1+1"
 09.15 Мультифільм
 09.25 М/ф "Таємниця шурів - 2"
 10.55, 00.10 Х/ф "Білосніжка"
 13.00, 05.20 Т/с "Шалений янгол"
 14.10 Д/ф "Пірати XXI століття"
 16.10, 20.05 Т/с "Ангеліка"
 17.15, 19.30, 03.15 ТСН: "Телевізійна служба новин"
 17.25, 18.25, 03.50, 04.35 Т/с "Закон і порядок-2. Відділ оперативних розслідувань"
 19.25 "Погода"
 21.05, 01.50 Х/ф "Вайверн - крилатий дракон"
 23.00 Д/ф "Погодні війни"

ІНТЕР

06.00 Д/п "Ударна хвиля-2"

12.20, 03.55 "Знак якості"
 12.50 Т/с "Агент національної безпеки-4"
 14.10 Т/с "Меч"
 15.15, 04.25 "Судові справи"
 16.10 "Зрозуміти. Пробачити"
 17.20, 03.30 Т/с "Су-сіди"
 18.00 Новини
 18.10 Т/с "Володарка Тайги"
 19.05 Т/с "Кармеліта. Циганська пристрасть"
 20.00, 02.15 "Подобиці"
 20.25 Т/с "Обручка"
 21.25 Т/с "Катерина"
 23.30 Т/с "У колі першому"
 01.20 Д/п "Ударна хвиля-2"
 02.40 Телевізійна служба розшуку дітей
 02.45, 05.05 Т/с "Джонан з Аркадії"

НОВИЙ КАНАЛ

05.10 Т/с "Колишня"
 05.50 М/с "Магічний народ"
 06.15, 19.20 Т/с "Курсанти"
 07.15, 19.00 Репортер
 07.30, 08.30, 19.15, 00.40 Погода
 07.35, 08.35, 14.30 Т/с "Третя планета від сонця"
 09.00 Т/с "Кацети"
 11.00, 22.25 Т/с "Щасливі разом"
 12.00 Телемагазин "УСЕ для ВАС"
 12.15, 23.20 Інтуїція
 13.30 М/с "Велике мультиплекційне шоу"
 13.50 М/с "Пригоди Джекі Чана"
 14.25, 15.45 Teen Time
 14.45, 00.45 Т/с "4400"
 15.50 Т/с "Ранетки"
 16.50, 20 Т/с "Тату-севі дочки"

06.55 "Шалені татусі"
 07.00 "Ранок з Інтером"
 09.00 Т/с "Повернення Мухтара-2"
 10.00 Т/с "Петрівка 38"
 11.10 "Детективи"
 12.20, 03.50 "Знак якості"
 12.50 Т/с "Агент національної безпеки-4"
 14.10 Т/с "Сьомін"
 15.15 "Судові справи"
 16.10 "Зрозуміти. Пробачити"
 17.20, 03.25 Т/с "Су-сіди"
 18.00 Новини
 18.10 Т/с "Володарка Тайги"
 19.05 Т/с "Кармеліта. Циганська пристрасть"
 20.00, 02.10 "Подобиці"
 20.25 Т/с "Обручка"
 21.25 Т/с "Катерина-2"
 23.25 Т/с "У колі першому"
 01.20 Д/п "Війни. Варвари"
 02.40 Телевізійна служба розшуку дітей
 02.45, 05.00 Т/с "Джонан з Аркадії"
 04.20 "Судові справи"

НОВИЙ КАНАЛ

05.10 Т/с "Колишня"
 05.50 М/с "Магічний народ"
 06.15, 19.20 Т/с "Курсанти"
 07.15, 19.00 Репортер
 07.30, 08.30, 19.15, 00.40 Погода
 07.35, 08.35, 14.25 Т/с "Третя планета від сонця"
 09.00 Т/с "Кацети"
 11.00, 22.25 Т/с "Щасливі разом"
 11.55 Телемагазин "УСЕ для ВАС"
 12.15, 23.20 Інтуїція
 13.30 М/с "Велике

17.50, 21.20 Т/с "Вороніні"
 19.10, 00.35 Спортрепортер
 01.35, 02.30, 04.40 Студія Зона ночі
 Культура
 01.40 Костянтин Степанков.
 02.35 Зірка Вавілова
 03.20 Сашко Путря
 03.35 Студія Зона ночі
 03.40 Козацький флот
 03.55 Братіє і дружино
 04.10 За литовської доби
 04.25 Дике поле
 04.45 Хто вони - діти індиго?
 05.10 Зона ночі

ICTV

06.10, 06.45, 08.40, 01.30, 03.55 Погода
 06.15, 03.50 Факти
 06.30, 08.00 Ділові факти
 06.40, 08.35 300 сек/год
 06.50 "Термінатор. Хроніки Сарі Коннор". Т/с
 07.45, 08.45 Факти. Ранок
 07.55, 08.55, 12.55, 19.15, 01.25 Спорт
 08.05 Ділові факти. Гроші
 09.00 "Леся+Рома". Т/с
 09.35, 22.00 Comedy Club
 10.40 "Солдати". Т/с
 11.40 "Вулиці розбитих ліхтарів". Т/с
 12.45 Факти. День
 13.00 Анекдоти української популяції
 13.30 "Ефект близнюків". Х/ф
 15.30, 19.55 "Хіромант". Т/с
 17.35 "Вулиці розбитих ліхтарів". Менти-2". Т/с
 18.45 Факти. Вечір

мультиплекційне шоу"
 13.50 М/с "Пригоди Джекі Чана"
 14.20, 15.45 Teen Time
 14.45, 00.50 Т/с "4400"
 15.50 Т/с "Ранетки"
 16.50, 20.15 Т/с "Тату-севі дочки"
 17.55, 21.20 Т/с "Вороніні"
 19.10, 00.35 Спортрепортер
 00.45 Служба розшуку дітей
 01.40, 02.30, 04.35 Студія Зона ночі
 Культура
 01.45 Загублений рай
 02.35 Подорож у втрачене минуле
 03.05 Країна людей
 03.30 Студія Зона ночі
 03.35 Невідома Україна
 04.40 Георгій Нарбут. Живі картини
 04.55 Жили собі були
 05.10 Зона ночі

ICTV

06.05 Служба розшуку дітей
 06.10, 06.45, 08.40, 01.30, 03.55 Погода
 06.15, 03.30 Факти
 06.30, 08.00 Ділові факти
 06.40, 08.35 300 сек/год
 06.50 "Термінатор. Хроніки Сарі Коннор". Т/с
 07.45, 08.45 Факти. Ранок
 07.55, 08.55, 12.55, 19.15, 01.25 Спорт
 08.05 Ділові факти. Гроші
 09.00 "Леся+Рома". 09.35, 22.00 Comedy Club
 10.40 "Солдати". Т/с
 11.40, 17.30 "Вулиці розбитих ліхтарів". Менти-2". Т/с
 12.45 Факти. День

19.20, 04.00 Надзвичайні новини
 23.00 "Сопрано". Т/с
 01.10 Факти. Підсумок дня
 01.35 "Кращий стрілець". Х/ф
 04.30 "Зграя акул".

СТБ

06.00, 00.50 "Бізнес+"
 06.05, 21.30 Т/с "Кулагін і Партнери"
 06.30 "Документальний детектив. Справа честі"
 06.55 Т/с "Комісар Рекс"
 09.00 Х/ф "Від тюрми та від суми"
 11.35 "Нез'ясовно, але факт"
 12.50 "Битва екстра-сенсів"
 13.55 "Моя правда. Рейнкарнація. Наталія Андрейченко"
 14.55 "Давай одружимося"
 16.55, 18.15 Т/с "Адвокат"
 18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
 19.15 "Правила життя. Заморський принц"
 20.15 "Слідство вели. Ванька Хитрий"
 20.20 Т/с "Адвокат"
 00.40 "Вікна-Спорт"
 00.55 Х/ф "Дні Турбіних"

ТРК УКРАЇНА

06.00, 06.45, 05.25 Срібний апельсин
 06.30, 17.00, 19.00, 03.30 Події
 07.00 "Єфросинія"
 08.00, 14.40 Т/с "Слід"
 08.55, 02.40 Т/с "Безмовний свідок"
 10.00 Т/с "Глухар - 2"
 11.00 Т/с "Дев'ятий відділок" (7 с.)
 12.00 Т/с "Вісяки"
 13.00 Т/с "Брудна робота" (24 с.)

13.00 Анекдоти українськи
 13.30 "Кращий стрілець". Х/ф
 15.25, 19.55 "Хіромант". Т/с
 18.45 Факти. Вечір
 19.20, 04.00 Надзвичайні новини
 23.00 "Сопрано". Т/с
 01.10 Факти. Підсумок дня
 01.35 "Загін "Морські котики". Х/ф
 04.30 "Зграя акул".

СТБ

06.00, 00.50 "Бізнес+"
 06.05 "Документальний детектив. Театр невольників"
 06.30, 21.35 Т/с "Кулагін і Партнери"
 06.55 Т/с "Комісар Рекс"
 09.00 Х/ф "Кохання єдине"
 11.35 "Нез'ясовно, але факт"
 12.50 "Битва екстра-сенсів"
 13.55 "Моя правда. Леонід Якубович"
 14.55 "Давай одружимося"
 16.55, 18.10 Т/с "Адвокат"
 18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
 19.15 "Зіркове життя. Зіркові розлучення"
 20.20 "Російські сенсації. Людина без серця"
 22.20 Т/с "Адвокат"
 00.40 "Вікна-Спорт"
 00.55 Х/ф "Дні Турбіних"

5 КАНАЛ

06.00 Програма передач
 06.01, 22.30 "Час-Тайм"
 06.15, 08.05, 00.15, 03.15, 05.15 "Час спорту"
 06.25, 08.15, 10.20, 13.20, 15.20, 17.20, 18.25, 22.45, 00.25, 03.20, 05.20 "Погода на курортах"
 06.30, 08.25, 10.55, 01.50,

14.00 Т/с "Безмовний свідок - 3" (2 с.)
 15.35, 02.10 Щирі серце зізнання
 16.00 Федеральний суддя
 17.10, 03.50 Критична точка
 18.00 "Єфросинія"
 19.20 Т/с "Дев'ятий відділок" (10 с.)
 20.20 Т/с "Ви замовляли вбивство" (4 с.)
 21.20 Т/с "Брудна робота" (25 с.)
 22.20 Х/ф "24 години"
 00.15 Х/ф "Люди чорному"
 04.40 Т/с "Вісяки"

5 КАНАЛ

06.00 Програма передач
 06.01, 22.30 "Час-Тайм"
 06.15, 08.05, 00.15, 03.15, 05.15 "Час спорту"
 06.25, 08.15, 10.20, 13.20, 15.20, 17.20, 18.25, 22.45, 00.25, 03.20, 05.20 "Погода на курортах"
 06.30, 08.25, 10.55, 01.50, 02.55, 03.25, 04.20, 05.25 "Огляд преси"
 06.35 "Феєрія мандрів"
 07.00, 08.00, 09.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 23.00, 03.00, 05.00 "Час новин"
 07.05, 09.10, 22.15, 23.20, 02.45, 04.15 "Бізнес-час"
 07.20, 09.20, 12.20, 14.20, 17.20, 22.20, 23.50, 02.50, 04.25 "Погода в Україні"
 07.25 "Арсенал"
 07.50, 00.30 "Автопілот-новини"
 08.20 "Досягти мети"
 08.30 "Драйв"
 09.30, 13.30, 14.30 "5 елемент"
 10.30, 11.30, 12.30 "Прес-конференції у прямому ефірі"
 11.20 "Зверни увагу"
 15.30 "Не перший погляд"
 16.20 "Погода в Україні"
 16.30 "Мотор-ТБ"
 17.30, 04.30 "Особливо небезпечно"
 18.30, 23.30 "Хроніка дня"
 18.45, 05.30 "Київський

02.55, 03.25, 04.20, 05.25 "Огляд преси"
 06.35, 11.20 "Зверни увагу"
 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 23.00, 03.00, 05.00 "Час новин"
 07.05, 09.10, 22.15, 23.20, 02.45, 04.15 "Бізнес-час"
 07.20, 09.20, 12.20, 14.20, 16.20, 17.50, 22.20, 23.50, 02.50, 04.25 "Погода в Україні"
 07.25 "Своїми очима"
 07.50, 00.30 "Автопілот-новини"
 08.20 "Досягти мети"
 08.30 "Не перший погляд"
 09.30, 13.30, 14.30 "5 елемент"
 10.30, 11.30, 12.30 "Прес-конференції у прямому ефірі"
 15.30 "Здорові історії"
 16.30 "Арсенал"
 17.30, 04.30 "Велика політика"
 18.30, 23.30 "Хроніка дня"
 18.45, 05.30 "Київський час"
 19.00, 00.00, 04.00 "Час новин" (рос.)
 19.20, 01.00 "Новий час"
 21.00, 02.00 "Час"
 21.50, 03.30, 05.40 "Акцент"
 00.40 "Ресторанні новини"

02.55, 03.25, 04.20, 05.25 "Огляд преси"
 06.35, 11.20 "Зверни увагу"
 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 23.00, 03.00, 05.00 "Час новин"
 07.05, 09.10, 22.15, 23.20, 02.45, 04.15 "Бізнес-час"
 07.20, 09.20, 12.20, 14.20, 16.20, 17.50, 22.20, 23.50, 02.50, 04.25 "Погода в Україні"
 07.25 "Своїми очима"
 07.50, 00.30 "Автопілот-новини"
 08.20 "Досягти мети"
 08.30 "Не перший погляд"
 09.30, 13.30, 14.30 "5 елемент"
 10.30, 11.30, 12.30 "Прес-конференції у прямому ефірі"
 15.30 "Здорові історії"
 16.30 "Арсенал"
 17.30, 04.30 "Велика політика"
 18.30, 23.30 "Хроніка дня"
 18.45, 05.30 "Київський час"
 19.00, 00.00, 04.00 "Час новин" (рос.)
 19.20, 01.00 "Новий час"
 21.00, 02.00 "Час"
 21.50, 03.30, 05.40 "Акцент"
 00.40 "Ресторанні новини"

СТБ

06.00, 00.50 "Бізнес+"
 06.05 "Документальний детектив. Театр невольників"
 06.30, 21.35 Т/с "Кулагін і Партнери"
 06.55 Т/с "Комісар Рекс"
 09.00 Х/ф "Кохання єдине"
 11.35 "Нез'ясовно, але факт"
 12.50 "Битва екстра-сенсів"
 13.55 "Моя правда. Леонід Якубович"
 14.55 "Давай одружимося"
 16.55, 18.10 Т/с "Адвокат"
 18.00, 22.00 "Вікна-Новини"
 19.15 "Зіркове життя. Зіркові розлучення"
 20.20 "Російські сенсації. Людина без серця"
 22.20 Т/с "Адвокат"
 00.40 "Вікна-Спорт"
 00.55 Х/ф "Дні Турбіних"

5 КАНАЛ

06.00 Програма передач
 06.01, 22.30 "Час-Тайм"
 06.15, 08.05, 00.15, 03.15, 05.15 "Час спорту"
 06.25, 08.15, 10.20, 13.20, 15.20, 17.20, 18.25, 22.45, 00.25, 03.20, 05.20 "Погода на курортах"
 06.30, 08.25, 10.55, 01.50,

час"
 19.00, 00.00, 04.00 "Час новин" (рос.)
 19.20, 01.00 "Новий час"
 21.00, 02.00 "Час"
 21.50, 03.30, 05.40 "На межі"
 00.40 "Смачні подорожі"

TVP POLONIA

08.10 "Зима у Вербовій затоці". М/с.
 08.15 "Таємниця шифру Марабу". Т/с.
 08.30 "Сонячні списи". Т/с.
 09.00, 01.45 "Бульонери". Т/с.
 09.30 Питання на сніданок.
 11.45 "Загадка білявка". Телетурнір.
 12.45 "Польський смак". Тележурнал.
 13.00, 20.30, 02.30 Новини.
 13.15 "Л як любов".
 14.05 Єлизабета Чижевська - шкала відстані.
 15.10 "Бенефіс".
 16.10 "Спринт крізь історію із Премиславом Бабіркою". Тележурнал.
 16.40, 07.35 "Золоті хіти".
 17.05 "Златопольські".
 17.30 "Буди

Останній господар Олицького замку

Цей матеріал можна було б надрукувати і під рубрикою «З інших видань», а саме з літературного журналу «Вітчизна».

У №1-2 цього видання за минулий рік опубліковано статтю Тамари Левицької, науковця Волинського краєзнавчого музею під назвою «Хресна дорога Януша Радзивілла, останнього волинського ордината Олики». Хочеться поділитися основними фактами, які я почерпнув з «Вітчизни». Задно тішу себе думкою, що приверну увагу читачів до популярних видань, призабутих у наш час — час безгрошів'я і телевізора.

Януш Радзивілл (1880-1967 рр.) був одним з представників аристократичних родів, які занепадали, але чий розум, авторитет були незаперечними, слугували довоєнній Польщі, у якій князь був послом і сенатором, головою Комісії закордонних справ Сенату (1935-1939 рр.), людиною, що мала тісні родинні зв'язки із пануючими тоді династіями Європи. Ще в середині XVIII ст. під патронатом князів Радзивілів перебувало понад 2,5 млн. осіб - належало 23 замки, 426 міст, 2023 села з селянами.

І ось вересень 1939 року.

Війна. 5 вересня князь Януш уже був в Олиці, як уповноважений із заготівлі фуражу, продовольства для фронту. Тут же завершує свої повноваження й уряд Польщі, тут за участю президента Ігнація Мостіцького, прем'єра, міністра закордонних справ, головнокомандувача, приймається рішення про опір німцям на Волині, в Галичині, проте 17 вересня у війну вступає СРСР.

Князь Радзивілл за кордон не виїжджає, залишається в замку, сподіваючись на авторитет серед простого люду, його підтримку тут, де він організовував деревообробку, виробництво паркету, кооперації, започатковував кінно-племінну справу, де Радзивілли відкрили лікарню та дитсадок. Не міг він залишити і біженців з центральної Польщі, родину. Але 20 вересня НКВС арештовує в Олиці всіх Радзивілів. Януша Радзивілла допитували на Луб'янці особисто Берія, намагаючись використати авторитет князя у відносинах з Німеччиною, політиками усієї Європи, яка клопоталася про звільнення Радзи-

вілла. І це вдалося: у Варшаву повернулася вся сім'я. Незабаром князь був уже в Берліні.

Проте в 1944 році Радзивілла заарештували вдруге. Знову Луб'янка, а там і домашній арешт, спецтабір, хоч і з полегшеними умовами для полонених, смерть дружини. Лише в 1947 році князю дозволили повернутися у Варшаву. Там він мешкав у тісній однокімнатній квартирі, писав мемуари. Помер у 1967 році.

Тамара Левицька наводить ряд цікавих фактів щодо родини Радзивілла, зокрема дружини, синів, родинних зв'язків Радзивілів і Кеннеді - сім'ї президента США.

Але у ці факти не заглиблююся, не переповідаю. Хотів би, щоб читач познайомився з ними особисто, в журналі «Вітчизна» і в художньому музеї, де в постійній експозиції є оригінал портрета останнього господаря Олицького замку, виконаний Войцехом Коссаком.

Валеріан ТИНЧУК

Ostatni gospodarz Ołyckiego Zamku

Ten materiał można byłoby nadrukować pod rubryką «Z innych wydań», a mianowicie literackiego wydania czasopisma «Ojczyzna».

W poprzednim roku, w czasopiśmie tym w №1-2 opublikowano artykuł Tamary Lewickiej, naukowca Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego, o tytule «Droga krzyżowa Janusza Radziwiłła, ostatniego wołyńskiego ordynata na Ołyce». Chciałbym podzielić się głównymi faktami, które zaczerpnąłem z «Ojczyzny». Jednocześnie cieszy mnie myśl, że przyciągnę uwagę czytelników do popularnych wydań, zapomnianych w dzisiejszych czasach — czasach niedostatku i telewizora.

Janusz Radziwiłł (1880-1967) był jednym z przedstawicieli arystokratycznych rodów, które upadały, ale u kogo rozsądek i autorytet były niezaprzeczalne, służyli przedwojennej Polsce, w której książę był posłem i senatorem, przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych Senatu (1935-1939), człowiekiem, który miał ścisłe rodzinne powiązania z panującymi wówczas dynastiami Europy. Jeszcze w poł. XVIII w. pod patronatem książąt Radziwiłłów znajdowało się ponad 2,5 mln. osób, 23 zamki, 426 miast i 2023 wioski z mieszkańcami.

Nastał wrzesień 1939 roku.

Wojna. 5 września książę Janusz był w Ołyce pełnomocnikiem ds. zaopatrzenia frontu w furaz i żywność. To tutaj kończy swoje pełnomocnictwo i stanowisko w polskim rządzie, to tutaj prezydent Ignacy Mościcki, premier, minister spraw zagranicznych i głównodowodzący podejmują decyzję o oporze przed Niemcami na Wołyniu, w Galicji, jednak 17 września do wojny przyłącza się ZSRR.

Książę Radziwiłł nie wyjeżdża za granicę, zostaje w zamku, licząc na autorytet wśród prostego ludu, na wsparcie w miejscu, gdzie zorganizował obróbkę drewna, produkcję parkietu, spółdzielnię, zapoczątkował hodowlę koni, w miejscu, gdzie Radziwiłłowie otworzyli szpital i przedszkole. Nie mógł zostawić i uciekinierów z centralnej Polski, rodziny. Niestety 20 września Radziwiłłowie z Ołyki zostają aresztowani przez NKWD. Janusza Radziwiłła osadzono na Łubiance, gdzie przesłuchiwał go sam Ławrientij Beria, chcąc wykorzystać autorytet księcia w stosunkach z Niemcami, z politykami całej Europy, którzy starali się o zwolnienie Radziwiłła. I uda-

ło się: cała rodzina powróciła do Warszawy. Niedługo po tym, książę był już w Berlinie.

Jednak w 1944 r. Janusz Radziwiłł został ponownie aresztowany. Znow Łubianka, a tam areszt domowy, więzienie, choć z łagodniejszymi warunkami dla osadzonych, śmierć żony. Dopiero w 1947 r. zezwolono mu na powrót do Warszawy. Mieszkał tam w ciasnym jednopokojowym mieszkaniu i pisał wspomnienia. Zmarł w 1967 roku.

Tamara Lewicka przedstawia szereg interesujących faktów, dotyczących rodziny Radziwiłła, zwłaszcza żony i jej śmierci, synów, rodzinnych związków Radziwiłłów i Kenedy — rodziny prezydenta USA.

W te fakty nie będę się zagłębiał. Chciałbym, żeby czytelnik zapoznał się z nimi osobiście, w czasopiśmie «Ojczyzna» i Muzeum Artystycznym, gdzie w stałej ekspozycji znajduje się oryginał portretu ostatniego gospodarza Ołyckiego Zamku wykonany przez Wojciecha Kossaka.

Walerian TYNCZUK

